

HORASAN ERENLERİ AİLESİ SOYAĞACI
VE
KURBAKLAR SÜLALESİNİN YERİ

Yazan

Prof. Dr. Arif KURBAK

Şubat 2013, İZMİR

ÖNSOZ

Horasan Erenleri ailesi kimlerdir, nerede yaşamışlardır bu pek bilinmiyordu. 2006 yılından itibaren yeni bir kaynak yayımlanmaya başlandı. Bu kaynak Divriği Ulucami hocası Yusuf Danişmend ve oğlu Hasan Kersi Hoca'nın taa 1230'larda Mevlana Celalleddin-i Rumi'nin de yardımları ile ceylan derisi üzerine yazdıkları Horasan Erenleri seceresi ve daha sonra bu ailenin tuttıkları Nakib-ül Eşref defterleridir. Bu ailenin bugünkü temsilcilerinden Divriği Veysel Semih Danişmendoğlu (Şekerci) 42 ciltlik Nakib-ül Eşref defterlerini, secereyi incelemiş ve 16 yıl arşivlerden belge indirmiştir. Daha sonra Veysel Semih Danişmendoğlu bunları "İlbeylilervesivastarihi" internet adresi ile 2006 yılından itibaren yayınlamaya başlamıştır.

Bu yayınların hepsini 700 sayfa olarak indirdim ve üç yıl inceledim. İlk başlarda herşey bize sözlü olarak anlatılanlardan ve Resmi Tarih kitaplarında anlatılanlardan çok farklı geldi. İnceledikçe bu kaynağın gerçekleri yazdığını farkettim ve anlayamadığım bazı şeylerin cevaplarını bu kaynaktan buldum. Bu kaynak bölgemizdeki (Senirkent-İSPARTA) bazı tarihi kişilikler üzerinde yorum yapabilmem için bir temel yapı oluşturdu.

Bu kitapta Veysel Semih Danişmendoğlu'nun "İlbeylilervesivastarihi" internet adresinden indirdiğim 700 sayfalık Horasan Erenleri'nin soy kökeni bilgileri özetlenerek normal harflerle yazılmıştır. Kendi sülalemiz olan Kurbaklar Sülalesi ve Senirkent civarındaki bazı tarihi kişilikler hakkındaki yorumlarım da italik harflerle yazılmıştır.

Araştırmalarımız devamı etmektedir. Bu konuda elinde belge ve bilgi olanlar varsa yardımlarını bekliyoruz.

Sadece gerçeği arıyorum.

Prof.Dr. Arif KURBAK

Şubat 2013, İZMİR

HZ.İBRAHİM VE HZ.İSMAİL

Hız. İbrahim Peygamber amcasının kızı Sara ile evlenir. Henüz çocuğu olmamıştır. Bir gün *Mısır Firavunu* Sara'yı görüp beğerir ve Hız. İbrahim'e derki "*Sana bir cariye vereyim sen de Sara'yı bana ver*" Hız. İbrahim mecburen kabul eder. Sara ile *Mısır Firavunu* Allah tarafından birlikte olamazlar ve *Mısır Firavunu* Sara'yı geri gönderir. *(Bu hikâyeyi Siverekli yaşlı çok bilgili Hayriye BİLİCİ teyzeden dinledim.)*

Fakat cariye Hız. İbrahim'de kalmıştır. Cariyenin ismi Hacer'dir. Hız. İbrahim Hacer ile evlenir ve İsmail doğar. Hız. İbrahim Hacer'le oğlu İsmail'i Mekke'de bırakıp gider. Anne oğul her gün kum tepelerinin üzerine çıkıp Hız. İbrahim geliyor mu diye bakarlar ve onu beklerler. Hız. İbrahim'e kayıp İbrahim anlamında "*İbrahim-i Sani*" lakabını takarlar. Hız. İsmail topuğunu yere vurur, oradan bir su çıkar. İşte bu su zezem suyudur. Sonra Hız. İbrahim gelir ve Kâbe'yi inşa eder. Hız. İbrahim'in Sara'dan da bir oğlu olur, o da İshak'tır. Yahudi ve Hıristiyan Peygamberleri işte bu İshak'tan soy almışlardır. Hız. Muhammed de İsmail'den soy almıştır.

Haçlı Seferleri sırasında Hıristiyanlar hizmetçinin çocukları diye Müslümanlarla alay etmeye kalkarlar. Müslümanlar da "*Biz hizmetçiden doğduğumuzla gurur duyarız. Çünkü o hizmetçi Hacer Anamız oğlu İsmail kurban edilmek için babası İbrahim tarafından götürülürken bunu metanetle karşılamış ve razı olmuştur. Allah'ın emirlerine tam teslim olmuştur*" demişlerdir. İsmail de şeytanın kandırmaya çalışmasına rağmen Allah'ın emri böyle ise razıyım deyip babası ile hiç itiraz etmeden kurban edileceği yere gitmiştir. Tam kurban edileceği sırada gökten iki koç indiğine inanılır.

İsmail Peygamberin nesli Mekke'de üremeye devam etmiş ve diğer bölgelerden bağımsız olarak yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Hız. İsmail'den gelen ve Hız. Muhammed' in soyu olan Hız. Muhammed'in bilinen 21 atası aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

HZ. MUHAMMED' İN BİLİNEN 21 ATASI

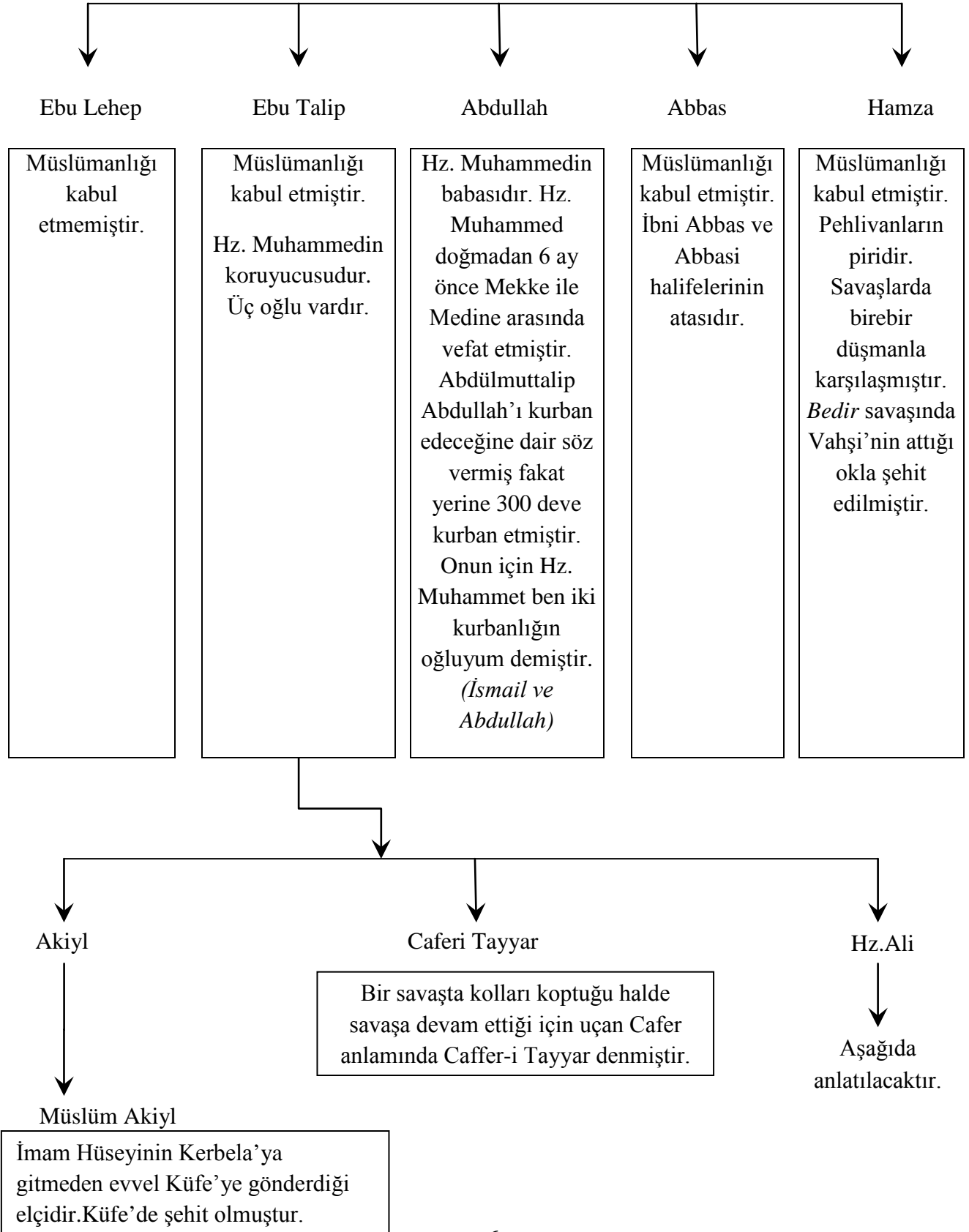
21. ATA ŞEYH ADNAN
 20. ATA ŞEYH MAAD
 19. ATA ŞEYH NİZAR
 18. ATA ŞEYH MUZER
 17. ATA ŞEYH İLYAS
 16. ATA ŞEYH MÜDRİKE
 15. ATA ŞEYH HUZEYME
 14. ATA ŞEYH KENANE
 13. ATA ŞEYH NİZAR
 12. ATA ŞEYH MALİK
 11. ATA ŞEYH FUHR
 10. ATA ŞEYH GALİP
 9. ATA ŞEYH LUVEY
 8. ATA ŞEYH KAAB
 7. ATA ŞEYH MERRE
 6. ATA ŞEYH KÜLAB
 5. ATA ŞEYH GUSEY
 4. ATA ŞEYH ABDÜLMENAF
 3. ATA ŞEYH HAŞİM
 2. ATA ŞEYH ABDÜLMUTTALİP
 1. ATA ABDULLAH
- HZ. MUHAMMED

Abdülmuttalip'ten itibaren tekrar genişletilerek Hz. Muhammed' in sülalesi aşağıda verilmiştir:

ABDÜLMUTTALİP

Abdülmenaf'ın bilinen iki oğlu vardır. Bunlar Haşim ve Emevidir. Haşim savaşıdır attığını vurur. Bir harbe gider ve orada genç yaşta vefat eder. Kardeşi Emevi ve oğulları Mekke'de yaşamaktadır. Haşim son harbine gitmeden Medine'de evlenmiştir. O evlilikten Abdülmuttalip doğar ve Medine'de büyür. Bir gün Mekke'den birileri gelir ve Abdülmuttalip' in ok atmasını seyrederler. Abdülmuttalip attığını vurmaktadır. Mekke'den gelenler Abdülmuttalip'e sorarlar bu işin sırrı nedir diye? Abdülmuttalip de ben Haşim'in oğluyum herhalde soyumdandır diye cevap verir. Mekke'deki amcası Emevinin oğulları bunu duyarlar, fakat mal böler diye kabul etmezler. Sonra Abdülmuttalip Mekke'ye gelir, hakkını almak için uğraş verir ve hakkını alır. 5 oğlu olur, Mekke'nin ileri gelenlerindedir ve Mekke'nin idareciliğine kadar yükselir.

ABDÜLMUTTALİPTEN GELEN NESİL

ABDÜLMUTTALİP

Ebu Talip

Abdullah

Hz.MUHAMMED

Hz.Ali

**(İLMİN
KAPISI)**

Hz.Ali

Hz.Ali
(Aşağıda anlatıldı)

Babası Abdullah Annesi Amine Hatun' dur.
Babası Abdullah Hz. Muhammed daha doğmadan,
Annesi Amine Hatun da Hz. Muhammed
daha çocukken vefat etmişlerdir.
Allah'ın peygamberi ve onun en sevgili kuludur.
Onu anlatmak bu satırlara sığmaz.

(İLİM ŞEHİRİ)

Hz.Fatıma
(Aşağıda anlatıldı)

↓
Hz.Ali

↓
Hz.Fatıma

On yaşında Müslüman olmuştur. İlk inananlardandır. Hz. Muhammed'in hep yanında olmuş ve onu korumuştur. Savaşlarda birebir düşmanla savaşmıştır. Hz. Muhammed'in kızı Fatıma anamızla evlenmiştir. Hz. Muhammed'in damadıdır. 4. Halifedir. 1. İmamdır. Aliyül Veliyullah'tır. Haricilerden İbn-i Mülcem tarafından Küfe'de zehirli kılıç ile şehit edilmiştir.

Babası Hz.Muhammed, annesi Hz.Hatice'dir. Hz.Ali ile evlenmiştir. Anamızdır. Peygamberimizin soyu Fatıma anamızdan yürümüştür. İsa Peygamberin soyu nasıl Meryem anamızdan gelmişse Hz.Muhammed'in soyu da Fatıma anamızdan gelmiştir. Dolayısı ile, ister ana tarafından ister baba tarafından gelsin, Fatıma anamızın soyundan gelenler seyyid veya şeriftir. Babasının ölümünden 7 ay sonra genç yaşta vefat etmiştir. 5 çocuğu olmuştur. Bunalar Hz.Hasan, Hz.Hüseyin, Muhsin, Hz.Zeynep, Hz.Ümmü Gülsüm'dür. Muhsin çocuk yaşta vefat etmiştir.

↓
Hz.İmam Hasan

↓
Hz.İmam Hüseyin

↓
Hz.Zeynep

↓
Hz.Ümmü Gülsüm

2.İmamdır. Hz.Ali'nin büyük oğludur.Etrafındakiler halife seçmişler fakat Muaviye karşı çıkmıştır.Muaviye ile anlaşma yapmış ve Muaviyeden sonra halife olacağı sözü verilmesine rağmen Muaviye tarafından Mervan gönderilerek karısı Cudi vasıtasıyla zehirletilmiştir. Hz.Hasan'ın soyundan gelenlere Şerif denir.

Ağabeyi Hz.Hasan dan sonra 3.imam olmuştur. Küfe halkı bir sürü mektup gönderip halife olmasını istemişler Hz.Hüseyin de " Bana bir kişi dahi umut bağlarsa onun umudunu boşa çıkarmam" diyerek Küfeye hareket etmiştir.Diğer taraftan Muaviye'nin oğlu Yezit kendisini halife ilan etmiştir. Hz.Hüseyin Yezit ordusu tarafından Kerbela çölünde 12 gün susuz bırakılmış daha sonra 72 kişi ile birlikte şehit edilmiştir. Üç oğlu vardır.Ali Ekber,Ali Evsat,Ali Asgar. Ali Ekber ve Ali Asgar Kerbelada şehit edilmiştir. Sadece Ali Evsat (Zeynelabidin) 14 yaşında sağ kalmıştır. Hz. Hüseyinin soyu İmam Zeynelabidin den devam etmiştir.Kerbela olayı Peygamberimizin soyunun Yezit tarafından katledildiği büyük bir olaydır ve o zamandan beri kanayan bir yaradır. Hz.Hüseyin'in soyundan gelenlere Seyyid denir.

Kerbela' da İmam Hüseyin'in sağ kalan aile bireylerini emanet ettiği emanetçi Zeynep' tir.

Mısırda Yaşadığı biliniyor.

HZ.İMAM HÜSEYİN

İMAM ZEYNELABİDİN

Babası Hz.İmam Hüseyin annesi Fars kralı Yezdücard'ın kızıdır. 4.İmamdır. Kerbelada 14 yaşında idi ve hasta idi. Babasından önce savaş elbiselerini kuşanıp çıkmıştır. Babası “ Ben seninle soluk alıyorum” demiş ve savaşa çıkmasına izin vermemiştir. Yezid ordusu kadınları çıplak develere bindirmiş Şama götürürken bu kim diye sormuşlar, Hz.Hüseyin'in oğlu Ali deyince, Ali öldü demişler. Kadınlar da bu Ali Evsat (ortanca Ali) demişler. Onu da öldürmek istemişler fakat Hz.Zeynep üzerine kapanıp korumuştur.

Yüzünü nikapla kapatıp (maske ile) geceleri Medine'deki fakirlere erzak taşımıştır. Ömrünün yarısı hapiste geçmiştir. Zamanının alim ve bilginidir. Hz. Hüseyin'in soyu İmam Zeynel Abidin'den devam etmiştir.

Devir Emeviler devridir. Camilerde Hz.Ali ve ailesine küfredilirmiş. Öldürülmesin diye herkez oğlunun ismini Yezit koymuştur. Halk arasında bu faşizmi anlatmak için “ Hz. Hasan zamanı Guraba vakti idi (akşam vakti) Hz. Hüseyin ve Zeynel Abidin zamanı zifiri karanlıktı” denmiştir. Ayrıca “ Horasanlı Eba Müslim çıkmasaydı cihana eşekler de anıracaktı Mervan'a” diyerek Emevilerin kurduğu faşist rejim anlatılmaya çalışılmıştır.

İmam Zeynel Abidin in çocukları;

Erkek evlatları:

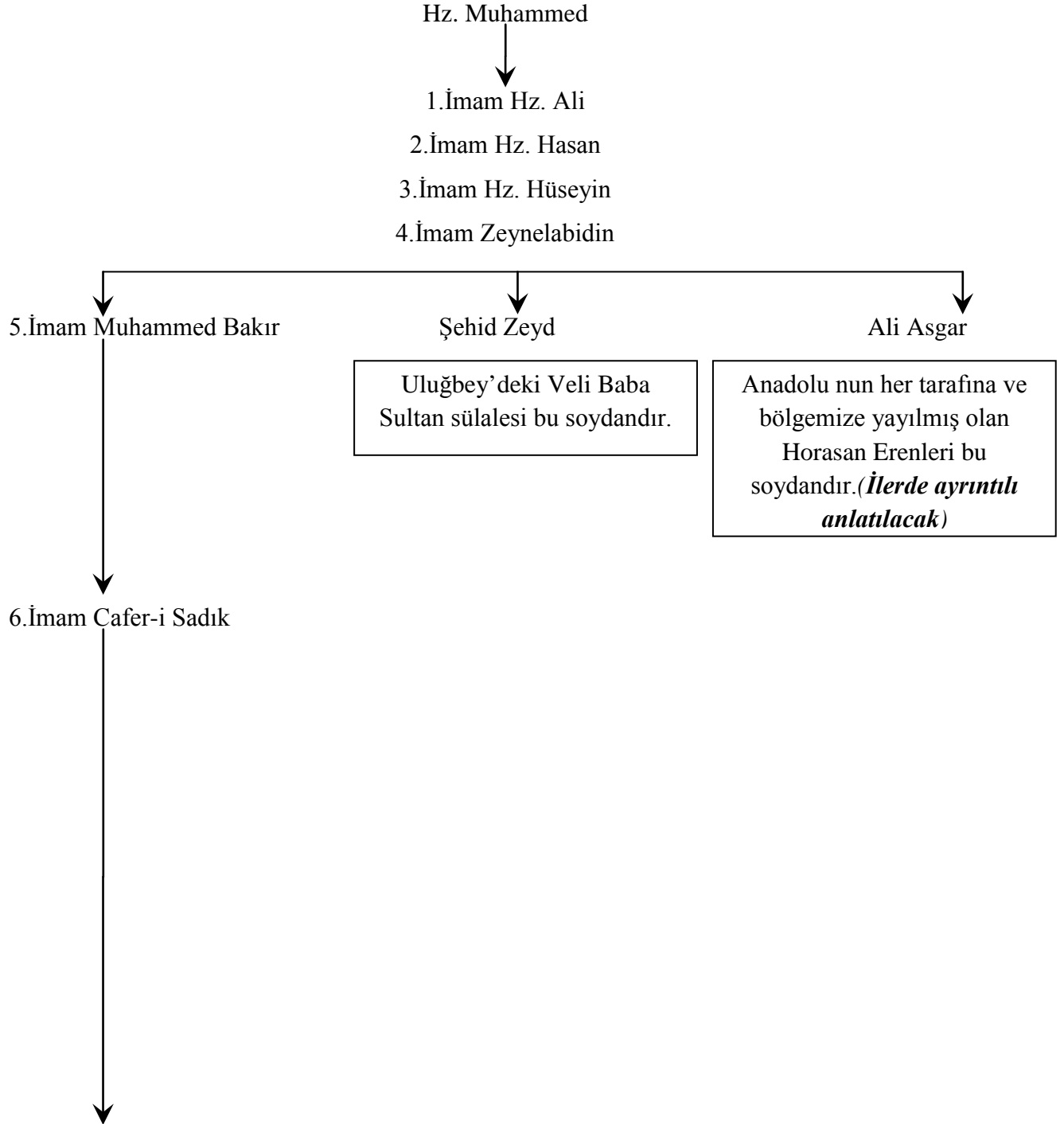
İmam Muhammed Bakır, İmam Zeyd, Abdullah, Ubeydullah, Hüseyin, Hasan, Ali Asgar, Ömer, Abdurrahman, Süleyman, Muhammed.

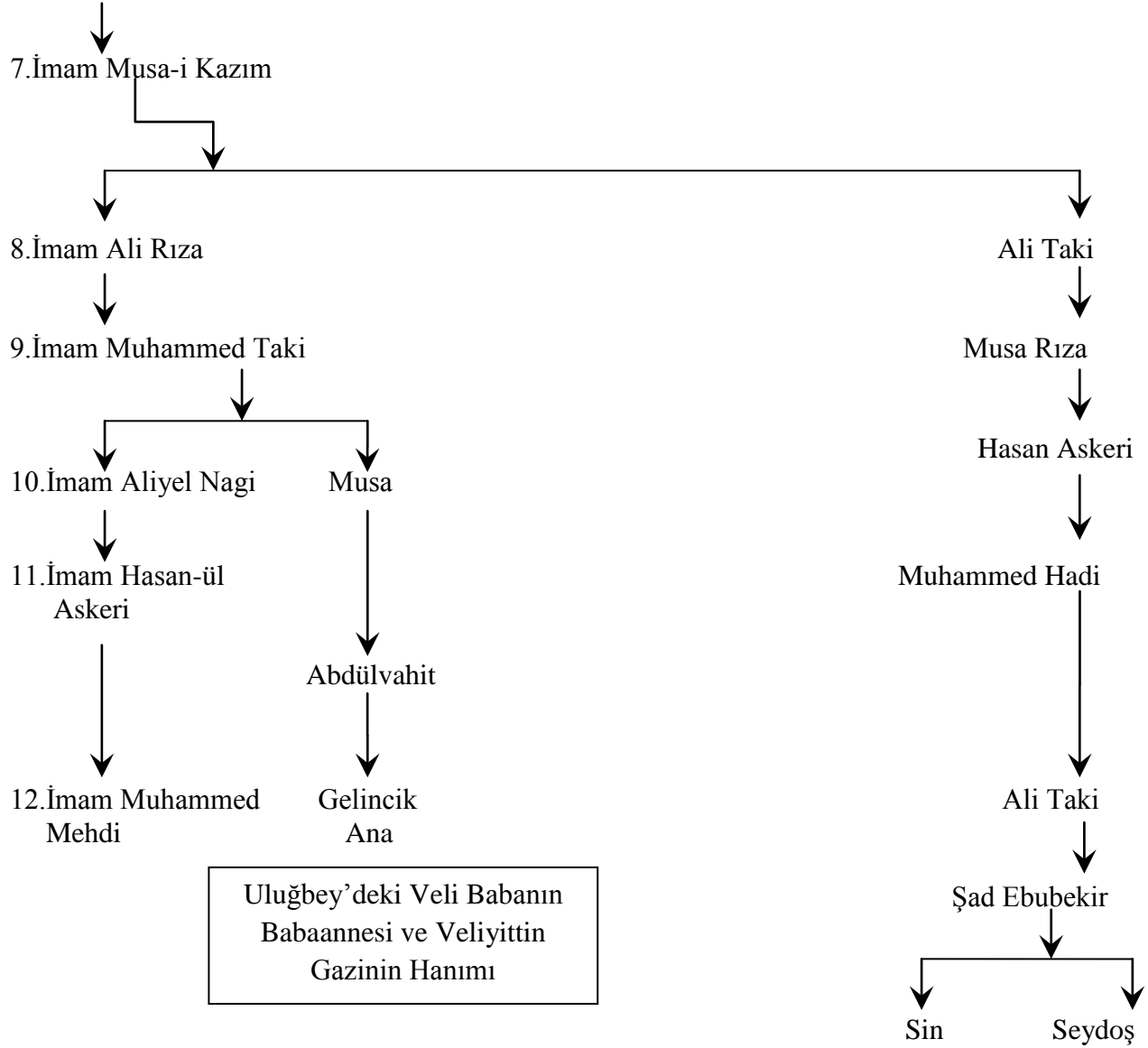
Kız evlatlar:

Fatma, Ümmü Gülsüm, Aliye, Hatice.

İmam Zeynel Abidin' in ve diğer 12 imamların çocukları bütün dünyaya yayılmıştır. Biz burada bizimle ilgili olabilecek soylardan bahsedeceğiz. Aşağıda 12 imamlar ve onlardan ayrılan bölgemizle ilgili “ Senirkent-Isparta” bilinen soylar verilmiştir.

**ON İKİ İMAMLAR VE ISPARTA-SENİRKENT CİVARINDAKİ ON İKİ İMAMLARDAN
SOY ALAN AİLELER**

Uluğbey'deki Veli Babanın
Babaannesi ve Veliyittin
Gazinin Hanımı

Şeyhan aşireti. 1258' de Moğolların Bağdat ve Şamı alması ile bu aileler Urfa'ya gelmişler Karakeçililer ve tüm aşiretlerin içine girmişlerdir. *Senirkent'te Şam Devren ve Şahanlar Şeyhan aşiretinin deveran kolundandır. **Musa Çavuş Dedemin hanımı Dudu Kuş Ninem** bu ailelerden Senirkentli Şamdevren'in kızıdır. Eğirdir kale dibindeki Devran Baba da bu aşiretten olabilir.*

HORASAN ERENLERİ

4. İMAM ZEYNELABİDİN

Ali Asgar

Hüseyin Fahi

Bu ailenin elinde deve yününden Bedir savaşında kullanılan bir sancak vardır. Abbasiler güçlerine güç katmak için bu sancağı almak istemişler, Hüseyin Fahi’de vermeyince Hüseyin Fahi’yi Fah vadisinde şehit etmişlerdir. Hüseyin Fahi de sancağı oğlu imam Areç’e ölmeden önce teslim etmiş ve İmam Areç’i Yemene kaçırmıştır. Yemende İmam Şehid Zeyd’in çocukları da yaşamaktadır.

İmam Areç

Bedir sancağını Yemen in Sana şehrine kaçırmış ve orada yaşamıştır.

Ubeydullah

Yemen Sana şehrinde yaşamıştır.

İmam Cafer-ül Haç

Yemenin Sana şehrinde Bedir sancağını koruyamayacağını anlayınca İran’ın güney tarafındaki Mendistan bölgesine göç etmiş ve aile bundan sonra Mendistan’da üremiştir. Üç atadır. Abbasiler bu aileye hac izni vermemişlerdir. İlk defa İmam Cafer hacca gitmiş ondan dolayı İmam Cafer-ül Hac ismini almıştır. Türbesi Mendistandır.

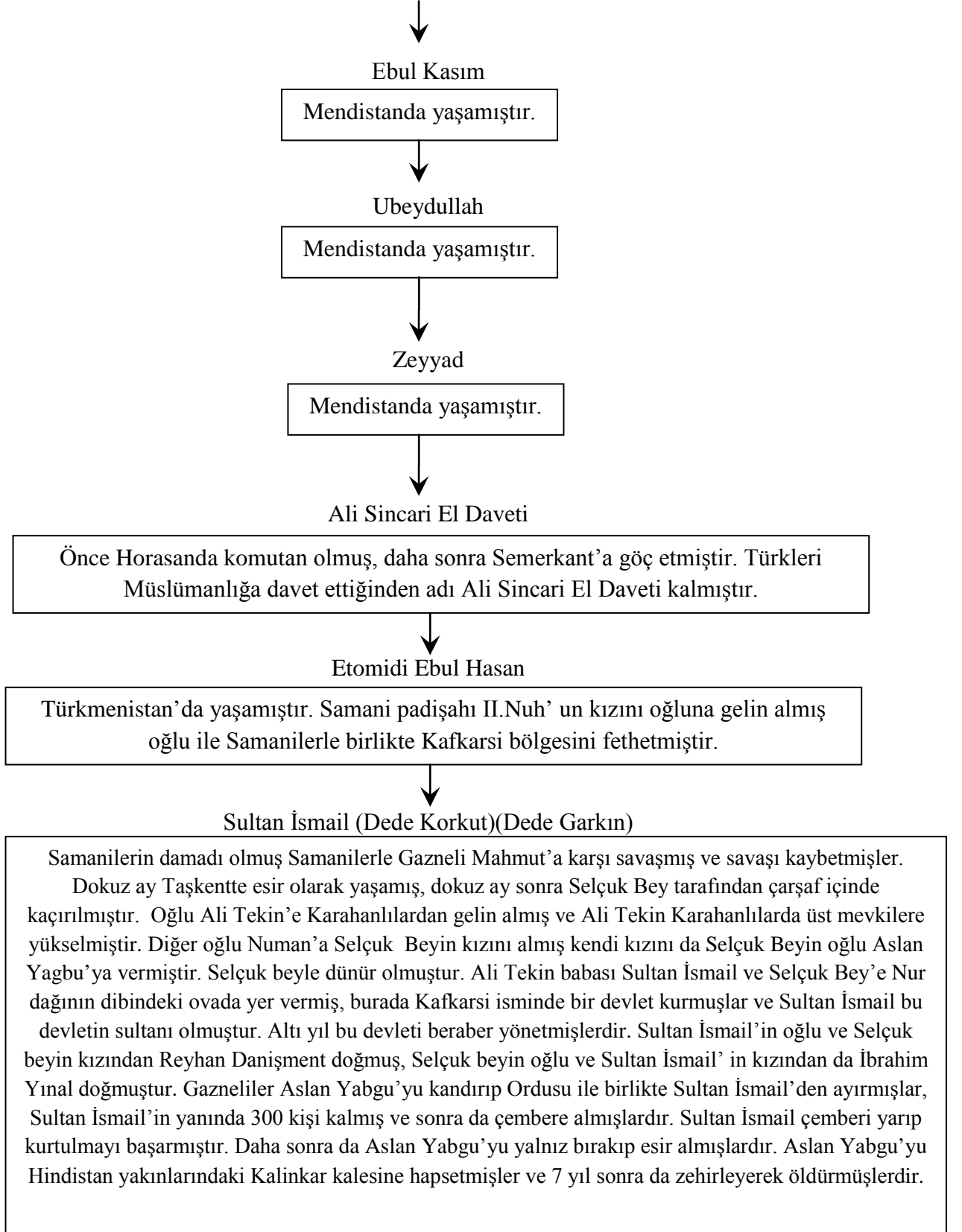
Hüseyin

Mendistanda yaşamıştır.

Şeyh İmam Muhammed

Mendistanda yaşamıştır.

Sultan İsmail (Dede Korkut)(Dede Garkın) (Devamı)

Sultan İsmail Selçuk Beyin çocuklarını ve kendi çocuklarını komutan yaparak 37 yıl savaş hazırlığı yaptırmıştır. Manga, bölük ve taburlar oluşturmuştur. Askerlerine çeri-kars(çerkez)(kars askeri) ve manga komutanına çeri-çen (çeçen) demişlerdir. 37 yıl sonra Gazneli Mesut ile bu ordu Dandanakan savaşı yapmış ve Gazneli Mesut'u yenip Büyük Selçuklu Devletini kurmuşlardır.

Başına Dokak oğlu Selçuk Beyin torunu Mikail oğlu Tuğrul'u padişah seçmişlerdir. Bu savaş sırasında Sultan İsmail 89 yaşındadır ve galibiyetten sonra bütün komutanlar Sultan İsmail'in elini öpmüşlerdir. Sultan İsmail'in bir sürü lakabı vardır. Danişmend (Mendistan Bilgini), Kızıl Sultan (Kızıl eski Türkçede altın demektir), Dede Garkın, Dede Korkut, Korkut Ata, Mendesir (Tarih kitaplarında İsmail Muntasır veya İsmail Mundesir) (Taşkente esir olduğundan ve Mendistanlı olduğu için), Azizüddeve (devletin Azizi). Burada şunuda söylemek gerekir ki Türkmen kelimesi esasında Türkmend'dir yani Mendistan Türkü demektir. Daha sonra Sultan İsmail Rey şehrine (Şimdiki Tahran) gelmiş ve orada vefat etmiştir. Türbesi Tahrandadır.

Sultan İsmail'in Çocukları

Ali Tekin

Karahanlıların damadı olmuş ve Karahanlıların komutanlarından ve yetkili kişilerinden olmuştur. Babası Sultan İsmail'e Nur dağının dibinde yer vermiştir.

Numan Danişmend

Azerbeycan Kafdağı dibi Karsya'nın (Kafkasyanın) Kars şehrinde doğmuştur. Babası Sultan İsmail 1040 yılında ölünce İlbeylilerin 2.Halifesi olmuştur. Selçuk Beyin kızı ile evlenmiştir. Gürgençte Cuma imamlığı yapmıştır.

Reyhan Danişmend
(Boru Tekin)

Selçuk beyin kızından torunu, Sultan İsmail'in de oğlundan torunudur. Savaşlarda başına arap şeyhlerinin taktığı boru şeklinde bir sarık sararmış, bundan dolayı Türkler adına Boru Tekin veya Börü Tekin demiştir. Dandanakan savaşına komutan olarak katılmıştır. Daha sonra güney taraflarda eski Mısır'a (Bu günkü *Musul, Halep* civarları) gelmiş ve Mısırı almıştır.

Mısırdaki Kölemenler Devletini (Memlûklüler Devleti) kurmuştur. Kölemenler ismi Sultan İsmail'in mendesir lakabından gelmiştir. Şöyleki esir mendliler anlamında "köle mendliler" demektir. Kahirede El Ahzar Üniversitesi'ni kurmuştur. Bu aile her gittiği yerde bir okul açmış ve bu okulda hem dini bilgileri, hem kılıç kuşanmayı ve savaş yapmayı çocuklarına öğretmiştir. Horasan aslında bu ailenin açtığı bir okuldur. Önce Mendistan Sincar'da Horasan okulu açmışlar, daha sonra Semerkant'ta Horasan okulu açmışlardır. Horasan okulundan mezun olanlar isteyen bey veya komutan, isteyen tekke şeyhi olurmuş. Tabiki İbrahim Yınalın çocukları ile birlikte Kölemenler Devletini kurmuşlar. Daha sonra İbrahim Yınal'ın çocukları ihtilal yapıp devletin başına geçmişlerdir. Şimdi gençlerimiz gülüyorlar "Köleler bir devlet kurmuş, içindeki başka köleler kuranları devirmiş başa geçmiş" diye. Bu kölelerin başka köleler olduğunu bilmiyorlar tabi ki. Reyhan Danişmend'in Türbesi Filistinde Mescid-i Aksadadır. Sivastaki Borusiye medresesi Boru Tekin'in adına yapılmıştır.

Reyhan Danişmend'in (Boru Tekin'in) Çocukları

Abdülğani Danişmend

Önce Horasan Erenleri sancaktarı olmuştur. Yaşlanınca kardeşi Ebu Cafer Battal Gazi Ali'ye sancağı devretmiştir. Kardeşi Ebu Cafer Battal Gazi Ali' nin kızını Horasan orduları komutanı(Saları horasanı) olan oğlu Pir Aziz Danişmend'e almıştır.

Ebu Cafer Battal Gazi Ali Danişment (Ali Mirzat) Afşin ve Divdat

Reyhan Danişmend'in küçük oğludur. Horasan Erenlerinin sancaktarı olmuştur. Beş oğlu vardır; Cafer Gazi, Hüseyin Gazi, Turhasan Gazi, Abdülvahap Gazi ve Ahmedi Duran Gazi. Oğulları ile birlikte Anadolu' da fetihlerde bulunmuştur. Şöyleki; Anadolu da fetihlerde bulunan bu aileden ilki sancaksız seyidlerden Seyyid *Sacoğlu Muhammed Afşin* ve oğlu *Divdat*' tır. Divriği havalesini fethetmişler fakat bu kalıcı olmamıştır. Hatta Divriği'nin adı Divdat'tan bozmadır. Daha sonra Ebu Cafer Battal Gazi Ali ve oğulları Anadolu da fetihlerde bulunmuşlar, Divriği ve Niksar' da üç yıl hüküm sürmüşlerdir. Sivas ve Divriği havalisini fetheden Abdülvahap Gazi ve Ahmedi Duran Gazi'dir. Üç yılın sonunda Ermeni-Rum orduları (Ermeni Senekırım oğulları Prens Atom ve Ayuselh ve İstanbul Bizans birleşik orduları) baskın yapıp İslam Kuvvetlerini kılıçtan geçirmişlerdir. Ahmedi Duran Gazi ve Abdülvahap Gazi de bu savaşta şehit olmuştur. Bu iki kardeşin diğer kardeşleri Cafer Gazi, Hüseyin Gazi ve Turhasan Gazi de daha önce şehit olmuşlardır. Babaları Ebu Cafer Battal Gazi Ali'de daha önce kayınbiraderi abbasilerden Nasrullah ve kayınpederi Mervanoğlu Ömer tarafından kalleşçe şehit edilmiştir. Şöyle ki; düğüne davet etmişler, Battal Gazi Ali'de düğüne icabet edip Gaziantep'ten Mardine gitmiş. Bir ay hapsedip zehirleyip öldürmüşlerdir. Böylece Battal Gazi Ali ve oğulları hepsi şehit olmuşlardır. Sivas'ta Abdülvahap Gazi ve Ahmedi Duran Gazi de şehit olunca bir gurup gönüllü Bedir sancağını kızkardeşlerinin kocası, Amcalarının oğlu ve Horasan orduları başkomutanı Pir Aziz'e kaçırıp teslim etmişlerdir. Pir Aziz Danişmend de gelmiş bütün şehitleri mezara koymuştur. Abdülvahap Gazinin türbesi Sivas Yukarı tekkededir. Ahmedi Duran gazinin Türbesi Niksar'dadır.

Pir Aziz Danişmend

Abdülğani Danişmend'in oğludur. Amcası Ebu Cafer Battal Gazi Ali'nin kızı ile evlenmiştir. Horasan ordusu başkomutanıdır. Ebu Cafer Battal Gazi Ali ve 5 oğlu şehit olunca Bedir sancaktarı olmuştur. Üç oğlu olmuştur. Bunlar; Danişmend Ahmed Gazi, Ebul Kasım Saltuk Gazi ve Mendgücük Hasan Gazidir. Diyarbakır önünde muhasara ettiği kale önünde gel barış anlaşması yapalım diyen Mervaniler Pir Aziz' i kale içine alıp barış yemeğinde kalleşçe şehit etmiş ve bir kuyuya atmışlardır. Bu kuyunun ismi Salari Horasanı Kuyusudur. Bu Mervaniler yine Ebu Cafer Battal Gazi Ali'yi şehit eden Mervani Ömer ve onun oğlu Nasrullah' ın akrabalarıdır.

Pir Aziz Danişmend'in Çocukları

Danişmend Ahmet Gazi

Malazgirt Meydan Muharebesinde komutanlardan birisidir. Alp Arslan'a "Kefenimizi giyelim Cuma günü savaşı başlatalım ölürsek şehit, kalırsak gazi oluruz" diyen zattır. Sivas'ı alarak Danişmendliler Beyliğini kurmuştur. Bilindiği gibi kızıl sultan Dede Garkın Sultan İsmail'dir. Kızıl eski Türklerde altın demektir. Belki de Dede Garkın altınsa Ahmet Gazi de gümüştür anlamında Gümüştekin Ahmet Gazi denmiştir. Malatya'yı almıştır. Haçlı ordusunu bozguna uğratıp Fransız Prensi Bobemond'u esir almıştır. Türbesi Sivas'ta Abdülvahap Gazi'nin yanındadır.

Ebul Kasım Saltuk Gazi

Malazgirt Meydan Muharebesinde komutanlardan birisidir. Bu savaşta Bedir sancağı bu seyidde idi, dolayısı ile adı sancak sallayan anlamında Saltuğ kaldı. Asıl adı Ebul Kasım'dır. Erzurum Saltuk Beyliğini kurmuştur. Dede Garkın Sultan İsmail'in kızdan, Selçuk Beyin oğlundan torunu İbrahim Yınal Hemedan savaşındaki yenilgisi üzerine Tuğrul Şah tarafından idam edilmiştir. İbrahim Yınal'ın oğlu Kutalmış İran Selçuklularının şerrinden Bizansa sığınmak zorunda kalmıştır ve orada vefat etmiştir. Kutalmış'ın oğlu Süleyman Şah İzmit dahil Anadolu'yu fethetmiştir. *Hatta yerine vekil olarak bu Ebul Kasım'ı bıraktığını düşünüyorum* (A.K.). Hatay'ı aldın bana vermedin diye Süleyman Şah da Melik Şah tarafından idam edilmiştir. I. Kılıçarslan Melik Şah tarafından esir

Mendgücük Hasan Gazi

Malazgirt Meydan Muharebesinde komutanlardan birisidir. Mendistanlı küçük kardeş anlamında Mendgücük Hasan Gazi denilmiştir. Esas adı Hasan Gazi'dir. *Süleyman Şah Anadoluda yerine İzmit'te Ebul Kasım'ı vekil olarak bırakıldığında Kayseri taraflarında fetihler yapan tarih kitaplarında Ebul Kasım'ın kardeşi olarak geçen Hasan Gazi bu seyyid olmalı* (A.K.) Erzincan'ı alarak Mendgücükler Beyliğini kurdu. Diyarbakır'ı fethederek Mervanilerden babası Pir Aziz'in ve babasının amcası Ebu Cafer Battal Gazi Ali'nin öcünü aldı. Babası Pir Aziz'in naaşını kuyudan çıkarıp Diyarbakır'da toprağa verdi. Haçlı orduları ile savaşırken Divriği-Kemah arasında genç yaşta şehit edildi. Koca Ahmet Yesevi Mendgücük Hasan Gazi'nin şeyhi ve hocasıdır.

Danişmend Ahmet Gazi

Ebul Kasım Saltuk Gazi (Devamı)

Mendgücük Hasan Gazi

Tutulmuş, Saltuk Gazi de I. Kılıçarslan'ı serbest bırakması için Melik Şah'a ricada bulunmak için Melik Şah'ın yanına gittiğinde Nizamülmülk'ün girişimleri ile Melik Şah tarafından idam edilmiştir. I. Kılıçarslan ancak Melik Şah öldükten sonra esaretten kurtulmuş ve Konya' daki Anadolu Selçuklu Beyliğini kurmuştur. Ebul Kasım Saltuk, I. Saru Saltuk ismi ile Erzurum'daki Saltuklu Beyliğinin birinci beyidir.

Bedir sancağı bu üç kardeş arasında el değiştirmiştir. 21 yıl Ebul Kasım Saltuk' ta kalmış.Ebul Kasım Saltuk idam edilince Mendgücük Hasan Gazi sancağı almış ve 4 yıl korumuştur.Mendgücük Hasan Gazi şehit olunca oğlu İshak çok küçük olduğundan sancağı Danişmend Ahmet Gazi almıştır. Ondan oğlu Melik Gazi'ye geçmiştir. Şimdi bu üç beyliği; Danişmendliler, Saltuklular ve Mendgücükleri ayrı ayrı aşağıda anlatacağız.

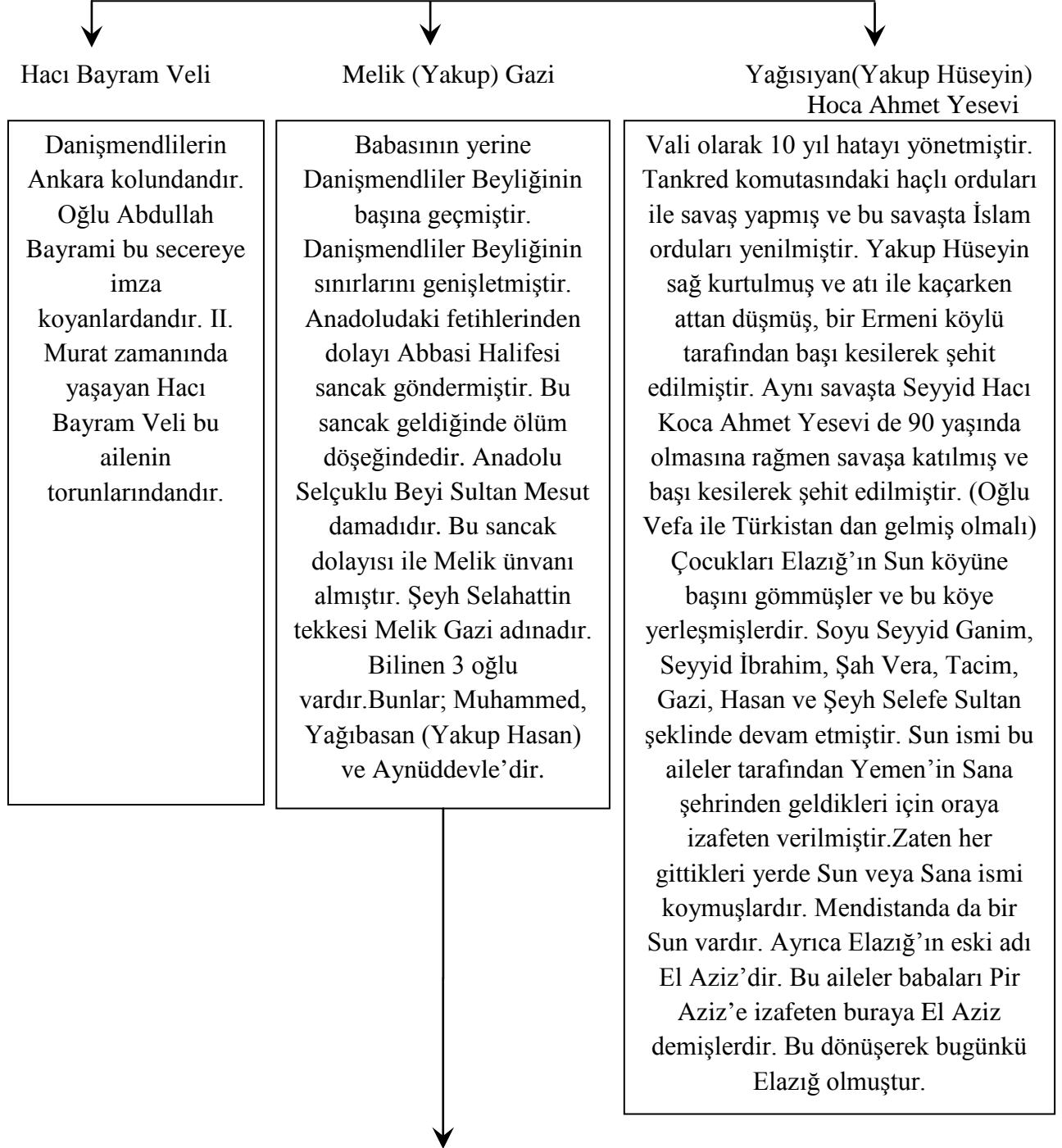
DANIŞMENDLİLER

SALTUKLULAR

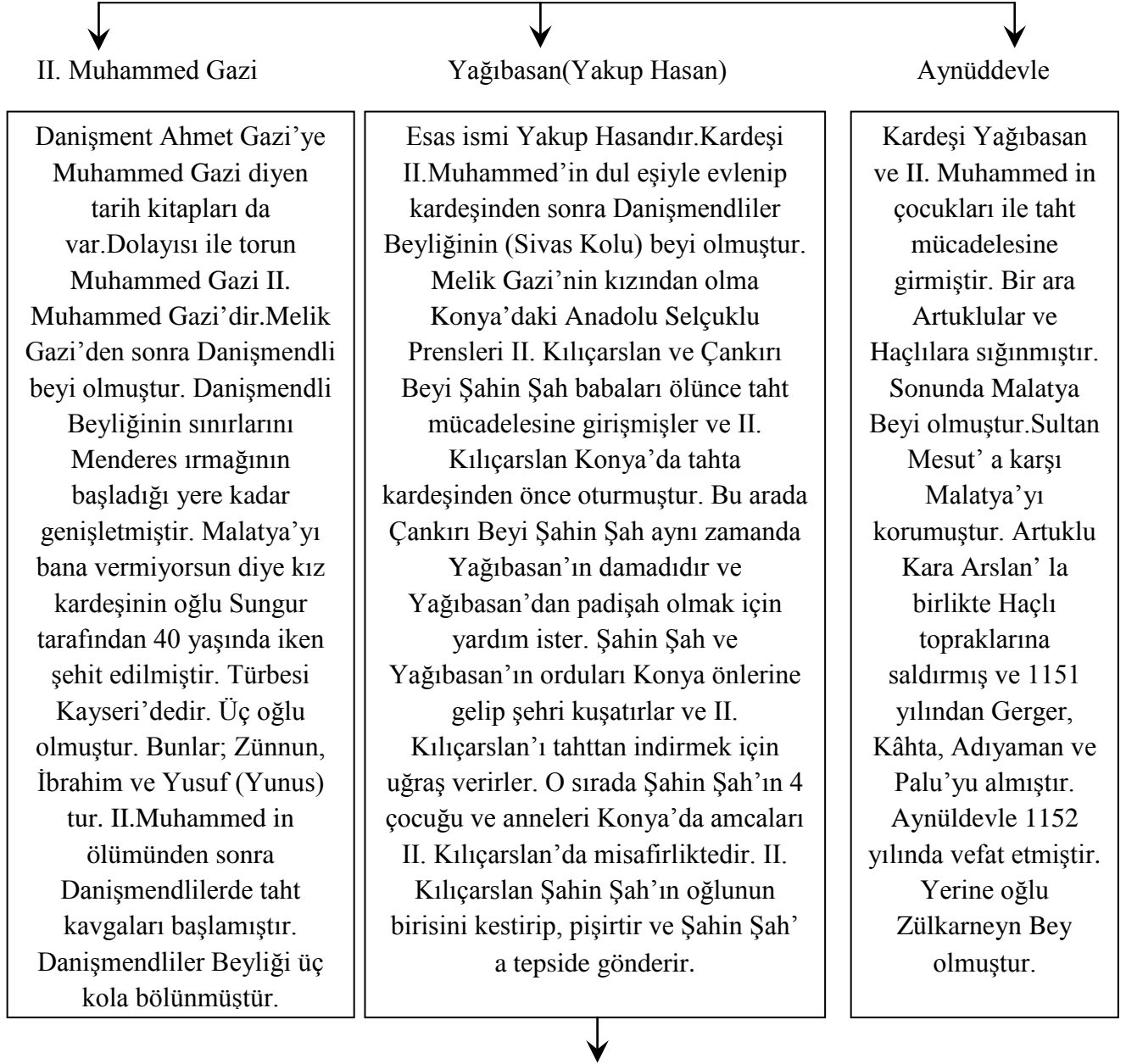
MENDGÜCÜKLER

DANIŞMENDLİLER

DANIŐMEND AHMET GAZİ'NİN ÇOCUKLARI

EMİR MELİK GAZİ'NİN ÇOCUKLARI

Çekip gitmezlerse diğer çocuklarını da sıra ile bu şekilde göndereceğine dair haber gönderir. Taht için öz yeğenini pişirtip gönderen böyle birisi ile uğraşılmaz deyip Şahin Şah ve Yağıbasan orduları çekip giderler. Pişirilen masum, Şahin Şah'ın oğlu ve Yağıbasan'ın da torunudur. Bu; çevrede büyük korku yaratır, fakat Yağıbasan'ın içinden hiç çıkmaz. İki akraba düşman olmuştur. Birgün II.Kılıçarslan'a Saltuklu İzzeddin Saltuk'un kızı gelin gitmektedir. Düğün alayı Danişmendliler'in topraklarından geçmek zorundadır. Yağıbasan düğün alayının önünü kestirir. Gelin'i dinden çıkartıp tekrar Müslüman yaparak nikahın düşmesini sağlar ve ağabeyi II.Muhammed'in oğlu Zünnun'la evlendirir. Zünnun'u da Kayseri beyliğine atar. Bu arada Zünnun'la evlenen II.İzzeddin Saltuk'un kızınının bir kız kardeşi de Nurettin Mahmut'la evlidir. Bu misillemeye II.Kılıçarslan çok kızar ve aralarındaki düşmanlık daha çok artar. Hatta yapılan bir savaşta Yağıbasan ve Şahinşah kuvvetleri II.Kılıçarslan'ın ordusunu yenerler ve II.Kılıçarslan Bizans'a sığınır. 6 ay sonra Yağıbasan ve Şahinşah Anadolunun boş kaldığını düşünerek II.Kılıçarslan'ı affederler ve II.Kılıçarslan geri döner. Fakat bu sefer II.Kılıçarslan Bizansı da arkasına almıştır, 11 oğlu vardır, yani çok kuvvetlenir. Bu arada Yağıbasan Şahin Şah'ın yanından misafirlikten gelirken yolda vefat eder. Adına, Yağıbasan Tekkesi yapılır. Bu Tekke yine Yağıbasan köyündedir. Yağıbasan'ın üç oğlu vardır. Bunlar Muzaffereddin Mahmut, Bedreddin Yusuf ve Zahireddin İli'dir.

II. MUHAMMED GAZİ'NİN ÇOCUKLARI

Dede Zünnun

(Osmanlının kuruluşu)

Zünnun Yağıbasan zamanında Danişmendlilerin Kayseri beyi idi. Yağıbasan vefat edince II.Kılıçarslan Bizanslılarla anlaşarak büyük bir ordu ile Kayseriye hücum etti. Zünnun bu büyük güce direnemeyeceğini anladığından Sivas'a kaçtı. II.Kılıçarslan Kayseriyi ele geçirdi.Zünnun Sivas'ı korumaya aldı.II.Kılıçarslan Sivas'a da saldırdı.O anda (1164) Zünnun'un bacanağı olan ve Halep'te oturan Zengilerin padişahı Nurettin Mahmut 5000 İbayli askerleri ile Zünnun'a yardıma geldi ve Sivas kalesi dışında II.Kılıçarslanın ve Bizans'ın ordularını geri püskürttü. Zünnun, komutanı Zaireddin İli Bey ve Nurettin Mahmud'un kuvvetleri Sivas'ı 4 yıl korudu (1164-68). 1168 yılında Niksar Beyi olan ve Zünnun 'un kardeşi İbrahim'in oğlu olan İsmail'le II. Kılıçarslan anlaştı. Çünkü İsmail II. Kılıçarslan'ın damadı olmuştu. Büyük bir ordu ile Sivas'a doğru yola çıktılar. Zünnun ve Yağıbasan'ın büyük oğlu ordu komutanı Zairettin İli Bey Sivas'ı koruyamayacaklarını anladılar ve Zara, Divriği, Maran, Elbistan güzergâhı ile Halep'e gittiler. Orada Nurettin Mahmud'a sığındılar. Nurettin

İbrahim

Kardeşleri ve amcaları ile taht kavgalarına girmiştir. Bilinen bir oğlu vardır, İsmail. İsmail II. Kılıçarslan tarafından Sivas Bey'i yapıldı. Sivas halkını aç bıraktığı için Sivas halkı isyan ederek İsmail ve II. Kılıçarslan'ın kızını öldürdü. Bu konu Zünnun bahsinde anlatıldı.

Yusuf(Yunus)

Horasan Erenleri soyağacı
Muhittin Arabi

Uzun süre Minşar Kalesi (şimdiki Arapkir)beyi olarak kalmıştır. Danişmendli beyliği II.Kılıçarslan tarafından ortadan kaldırılınca Mengüçük beyliğine sığınmıştır.O zamanki Mengüçük Beyi Fahrettin Behramşah'tır ve II.Kılıçarslanın damadıdır. Dolayısı ile Yusuf'u II.Kılıçarslanın şerrinden korumuştur. Önce Kemah'ta kalmış sonra da Divriği Ulu Cami'nin imamı olarak görevlendirilmiştir. Alaaddin Keykubat tarafından Mengüçük Beyliği de ortadan kaldırılınca Mengüçük Beyleri ile birlikte Karatay Sarayında 12 yıl esir olarak kalmıştır. Diğer taraftan Saltuk Beyliği daha önce (Rüknettin Süleymanşah zamanında)ortadan kaldırılmış ve Saltuklulardan Mevlana Celaleddini Rumi Karatay sarayında önce esir olmuş sonra da bu sarayın beyi olmuştur. İşte Yusuf Danişment'in esir olduğu zamanlarda Mevlana Celaleddin'i Rumi bu sarayın beyidir. Esirlikte Mevlana, Yusuf'a ve oğluna akrabaları olduğundan çok iyi davranmıştır. Mevlana'nın teklifi ve yardımları ile Horasan Erenlerinin soyağacını Yusuf Danişmend ve oğlu Hasan Danişmend burada çıkarmaya başlamışlardır. 12 yıl sonra

Mahmud, Zünnun ve Zahireddin İli Beye Raz' ayn denen bölgeyi ve geniş bir yaylayı (şimdiki Kilis'i ve Ceylanpınarı) ikta olarak verdi. Orada aynen Sivas'daki gibi 42 pare köy kurdular. Bu arada II. Kılıçarslan Sivas'ı alarak damadı İsmail'i Sivas'a bey olarak atadı. İsmail zamanında Sivas'ta bir kıtlık yaşandı ve halk aç kaldı. İsmail ve hanımı (II. Kılıçarslan'ın kızı) ambarları dolu olduğu halde Sivas halkından bunu esirgediler. Sivas halkı da isyan ederek İsmail ve II.Kılıçarslan'ın kızını öldürdüler. Zünnun, Nurettin Mahmut'un da yardımı ile büyük bir cesaretle Sivas'a gelip tekrar Sivas beyi oldu. Zünnun (1172-1176) arası 4 yıl daha Sivas beyi olarak kaldı. Tekrar Sivas'taki 42 pare olan topraklarına yerleştiler. Bu 4 yılın sonunda Zünnun'un bacanağı ve koruyucusu Nurettin Mahmut vefat etti. Nurettin Mahmut vefat edince kürt kökenli veziri Selahaddin Eyyubi iktidara geçmek için karışıklık çıkardı. Nurettin Mahmud'un oğulları ve İlbeyliler Sultan Zünnun'dan yardım istediler. Zünnun yardım gönderdi ama bu sefer Sivasta az kuvvet kaldı. II. Kılıçarslan Sivas'ı almak için hemen harekete geçti. Zünnun da şehri savunmak için II. Kılıçarslan'ın kardeşi Çankırı Beyi Şahin Şah ve Bizans İmparatoru ile anlaşma yaptı ve bir sene Sivas'ı korudular. Konya ordusu hile ile (Bizans komutanına bir rum'un ağzından

esirlikten kurtulmuşlar ve tekrar Divriği Ulu Cami'deki imamlık görevlerine devam etmişlerdir. Soyağacı ve Nakibül Eşref defterleri çıkarmaya devam etmişlerdir. Bu günkü elimizdeki metin bu 42 ciltlik soyağacını bu ailenin bu günkü torunlarından Veysel Semih Danişmendoğlu (Şekerci)2006 yılından itibaren yayınlamaya başlamıştır.Bu, kesinlikle bugüne kadar bilinmeyen bir tarih hazinesidir.Moğollar herşeyi harap ettiği ve yakıp yıktığı için Anadolu'daki ilk beylikler hakkında kesin bilgiler yoktu. Yusuf Danişmend ve oğlu Hasan Danişmend esaretten kurtulduklarında Endülüslü Şeyh Muhiddin Arabi ile tanıştılar. Muhittin Arabi onlarla Divriği'ye gitti. Muhittin Arabiyi Mecdeddin İshak'ın kızı ile evlendirdiler. Sıracettin Konevi, Mecdettin İshak'ın oğlu ve Muhittin Arabi'nin kayınbiraderi idi. Muhittin Arabi, Sıracettin Konevi'yi yetiştirdi. Muhittin Arabi'nin bu evlilikten çocukları olduğunu biliyoruz. Bu bilgileri yazan Veysel Semih Danişmendoğlunun görüşü, bu ailelerin içindeki şeyhler ve şeyhoğulları Muhittin Arabi'nin çocuklarıdır. Muhittin Arabi uzun süre Divriği'de oturmuştur. Bilindiği gibi Mecdettin İshak Bağdat'a gitmiş ve Fütüvvet ehli bazı bilginleri Anadolu'ya getirmiştir. Kendisi de bir bilim adamıdır. Bunlar: Ebu Cafer Muhammed, Ahmed Fakih, v.b. dir.

rumca Müslüman Zünnun ve Şahin Şah burayı aldıktan sonra sizi burada yok edecekler size pusur kurdular diye bir mektup göndererek). Zünnun'a yardıma gelen kuvvetleri bozdu ve Şahin Şah Çankırı'ya Bizans ordusu da İstanbul'a geri döndü. Yalnız kalan Zünnun ve Yağlıbasan'ın oğulları bir karar alıp Zahireddin İli Beyle İlbeyli askerleri arka yoldan yine Halep yakınlarındaki yerlerine gönderildi. Burası (Habur, Nizip, Urfa, Ceylanpınar ortasındaki Fındıklıdır şehridir).

Zünnun, kendisi de kalan kuvvetleri ile birlikte Çankırı yolundan Bizans topraklarına geçip sığınma istedi. 30 yıllık anlaşma imzaladılar. Önce Uşak Sivaslıya oradan da Balıkesir'e yerleştiler. Zünnun'un torunları daha sonra Balıkesir'de ve Ege'de

Karesi Beyliği'ni kurdular. Balıkesir adı Bali-Kasri'den gelmedir. Çünkü Zünnun'un torunlarından Ede-Bali burada oturmaktadır. Aynı şekilde Manisa ismi Mend-İsa'dan gelmedir. İsa Bey de bu ailelerdendir. Hacı Bektaş Veli bahsinde anlatılacağı gibi Yeniçeri ordusu 1243'te Köseadağ yenilgisinden sonra Hacı Bektaş Veli tarafından kurulmuştu.

Araştırılması gereken Senirkent'te II. Murat zamanında yaşadığı bilinen Şah Ahmet Sultan ve ondan sonra gelen Kutup İbrahim Sultan vardır. Bu ailelere Şeyhler denir. Mahalleye de Şeyhler Mahallesi denir. Acaba bu Şeyhler Muhittin Arabi'nin torunlarından mı? Bir de tarih kitaplarında Senirkent'e her baktığımızda en tanınmış aile olarak "Muhittin Semerkandi oğulları vardır" diye bir ifade geçiyor. Senirkent tarihi ile ilgilenenlerden "Muhiddin Semerkandi Oğullarının" kimler olduğunu hiç okumadım. Araştırılması gereken Muhittin Arabi Divriği'de uzun süre oturmuştur. Divriği'ye bitişik 6 kilometre yakınında "Ziniski" diye bir yer vardır. Bu köyün bugünkü adı Akmeşe'dir. Ziniski ismi aslında Semerkant'ın farsça ismidir. Sırf bu yüzden acaba Muhiddin Arabi'ye Muhiddin Semerkandi de denmiş olabilir mi? Araştırılması gerekir. Tabi aslında birçok soyun şeyhler kolu vardır. Elazığ'ın Sun Köyü'ne yerleşen Hoca Ahmed Yesevi'nin torunlarına şeyhler denilebilir(Şeyh Selef Sultan'ın soyu). Şeyhan Aşireti içinde "Şeyhikan" yani şeyhler vardır. Şeyh Hasan Onar'ın soyu vardır. Biz Senirkentteki Şeyhleri araştırırken sadece Muhiddin Arabi'nin torunlarına bakılsın demiyoruz.

Bu ordunun Karesi Beyleri batı kolunu oluşturuyordu. Bu kolun başında da Şeyh Ede-Bali vardı. Herhalde Hacı Bektaşî Veli'nin "Bir olalım, iri olalım, diri olalım" sözünü düstur edinen Şeyh Ede-Bali'nin teklifi ve gayreti ile Ede-Bali'nin damadı Osman Bey'de güçlerini birleştirdiler ve kendi beyliklerinden vazgeçtiler. Osman Bey'in arkadaşları dediğimiz beyler Karesi beyleridir ve Zünnun'un torunlarıdır. Osmanlı İmparatorluğunun kurulmasını sağlamışlardır. Aynı şekilde Karamanın Cendere köyünden Çandarlı ailesi, Senirkent Uluğbey'den Veli Babanın dip dedeleri (Cafer gazi, Ali El gazi v.s.) Şeyh Ede-Bali'nin çağrısı ile (Yeniçeri ordusundan oldukları için) Osman Bey'in hizmetinde savaşmaya gitmişlerdir. Güneye, Raz'ayn'a, giden kolu da Zahirreddin İli Bey bahsinde anlatacağız.

Ama böyle bir ihtimalden de bahsediyoruz. Ayrıca 16.yy da Senirkent'e İshak Danişmendli cemaati yerleştirilmiş (Tufan Gündüz'ün kitabında var). Bu cemaat aydınlatılırsa belki Senirkent'teki bazı aileler aydınlatabilir diye düşünüyoruz.

Bu bilgileri derleyen Veysel Semih Danişmendoğlu yine bu ailenin torunlarından. Bu ailenin soyu bu güne kadar devam etmiştir. -Erikliedeki Koca Saclı Türbesi Hasan Kersi Hocanın soyundan Seyyid Mahmut' un oğlu Koca Saclı Molla Sadettin Muhammed'tir. Sac; seçiyeli; yani güzel konuşan anlamındadır. -Yine Ziniskideki (bugünkü Akmeşe) Seyyid Baba; Seyyid Koca Saclı'nın kız kardeşi Şerife Melek Hanımın oğlu Seyyid Resul Danişmend'dir(Baba Resul). Bu aileden Osmanlı döneminde bazı paşalar da çıkmıştır. Fakat sudan sebeplerle bu paşalar Osmanlı Padişahları tarafından idam edilmiştir. Örnek olarak aşağıda Kara Mahmut Paşa kısaca verilmiştir. Kara Mahmut Paşa: 1695'lerde Estergon dahil yedi kaleyi almış. Bir yıl sonra bu kaleler tekrar elden çıkmış. Kara Mahmut Paşa tekrar İstanbul'a çağrılmış. Diyarbakır Yeniçeri ordusunu beklemek için bir hafta geç kalmış, Diyarbakır Beyi Hüseyin ile birlikte II.Mustafa tarafından idam edilmiş.

YAĞIBASAN'IN ÇOCUKLARI

(YAKUP HASAN)

Zahireddin İli
(Halep İlbeylileri)
Ceziretül Arap

Bedrettin Yusuf
(Çadırda yakılan 14 çerkez komutan)

Muzaffereddin Mahmut
(Hacip Zekeriya)

Yağibasan vefat ettikten sonra Zünnun'la birlikte Zünnun'un ordu komutanı olarak Sivas'ı korumuşlardır. 4 yıl Nurettin Mahmut'un verdiği Halep civarındaki yerde oturmuş tekrar Zünnun'la birlikte Sivas'a gelmiş ve yine Sivas'ı korumuştur. Zünnun bahsinde anlatıldığı gibi Zünnun Bizans'a sığınmış Zahireddin İli de Halep'teki yerlerine geri gitmiştir. II. Kılıçarslan vefat edince II.Kılıçarslan'ın 11 oğlundan Uluborlu Beyi olan I. Gıyasettin Keyhüsrev padişah olmuştur. Bu padişah babasının aksine peygamber sülalesini Halep'ten ve gittikleri her yerden geri çağırması ve onları üst düzey yönetici yapmıştır. Zahireddin İli de Saray Pervanesi olmuştur .Altı yıl sonra II. Kılıçarslan'ın çocukları bir araya gelip Rüknettın Süleymanşah'ı padişah ilan etmişlerdir.

Bedrettin Yusuf da orduda üst düzey subaylık görevini kardeşleri ile birlikte yürütmektedir. Bu üç kardeşi ve diğer Danişmend'li beyleri olumsuzluğa iten bazı sebepler olaylar olmuştur. Onları da burada anlatalım. I. Gıyasettin Keyhüsrev zamanı çok iyi geçmiştir. I. Gıyasettin Keyhüsrev'in padişahlıktan uzaklaştırılmasından sonra Rüknettın Süleymanşah padişah olmuştur.Rüknettın Süleymanşah zamanında bu sefer Saltuklular'ın toprakları ellerinden alınmıştır. Bunu Saltuklular bahsinde anlatacağız. Sonra I.Gıyasettin Keyhüsrev'i tekrar bu beyler çağırıp padişah yapmışlar ve yine iyi bir dönem geçirmişlerdir. I.Gıyasettin Keyhüsrev harp meydanında(Komana Savaşı) Denizli'de şehit olunca yerine büyük oğlu I.İzzeddin Keykavvus padişah olmuştur.

Muzaffereddin Mahmut I. Gıyasettin Keyhüsrev devrinde Ordu Komutanı mertebesinde görev yapmıştır. I.Gıyasettin Keyhüsrev padişahlıktan uzaklaştırılıp ağabeyi Rüknettın Süleymanşah padişah olunca da Muzaffereddin Mahmut vezir olarak görevini korumuştur. Rüknettın Süleymanşah şehit olunca üç yaşındaki oğlu padişah yapılmak istenmiş buna başta Muzaffereddin Mahmut karşı çıkmış ve diğer Danişmend'li komutanlarla birlikte gizlice özel bir elçiyi o sıralarda Egede olan I.Gıyasettin Keyhüsrev'e göndermiştir. Bu elçinin adı Hacip Zekeriya'dır.Hacip Zekeriya rumcayı ve diğer 2-3 dili çok iyi konuşan bir zattır.Ege bölgesine dilenci kılığında gitmiş, I. Gıyasettin Keyhüsrev'i bulmuş ve şifreli bir şekilde durumu anlatmıştır. I.Gıyasettin Keyhüsrev kayınpederi olan millet

I.Gıyasettin Keyhüsrev önce Malatya'ya daha sonra da Bizans'a sığınmıştır. Zahirettin İli Rüknettin Süleymanşah zamanında da üst düzeydeki konumunu korumuştur. Rüknettin Süleymanşah bir harbe giderken vefat edince üç yaşındaki oğlunu padişah yapmak istemişler. Üst düzeydeki Zahireddin İli de dahil Danışmendli görevliler de I.Gıyasettin Keyhüsrev'i yeniden padişah yapmak için bulunduğu Ege kıyılarına özel bir elçi göndermişlerdir. Bu elçi Hacıp Zekeriya'dır. *(Muzaffereddin Mahmut bahsinde anlatılacaktır)*. I.Gıyasettin Keyhüsrev süratle gelip önce Uluborlu'da bir ordu hazırlamış ve tekrar padişah olmuştur. Uzun süre sonra Zahireddin İli'nin Niğde valiliğine atandığını görüyoruz. Ama Zahireddin İli Niğde'yi pek sevmediğinden İlbeylilerin yanına Halep'e geri dönmüştür. Danışmendliler'den, Saltuklular'dan, Mengüçükler'den, Çerkez ve Çeçen askerlerinden oluşan büyük bir topluluk zaten bu bölgede yaşamaktadır.

Bu padişah zamanında Memlûklüler'le bir savaş sırasında, Çerkez komutanların kaldığı bir çadıra bir düzmece kağıt belge bırakılıp daha sonra bu kağıdı buldurup bu komutanlar Memlûklüler'le anlaştılar diye genç padişahı kandırmışlardır. Genç padişah da buna kanmış ve 14 çerkez üst düzey subayı bir çadıra doldurtmuş ve çadırı ateşe vermiştir. Kaçmaya çalışıyan da okla öldürmüştür. Bu 14 komutan diri diri yakılmıştır. Genç padişah daha sonra bunun bir komplo olduğunu öğrenmiş ve üzüntüsünden verem olup genç yaşta ölmüştür. İşte bu gibi olaylar yüzünden Danışmendli Beyler Anadolu Selçukludan soğumuştur.

hakimi Manuel Mavrozomes'den izin istemiştir. O da iki oğlunu (I.İzzeddin Keykavvus ve Alaaddin Keykubat) ve Hacıp Zekeriya'yı rehin bırakmış ve I.Gıyasettin Keyhüsrev'e izin vermiştir. Hacıp Zekeriya ve I.Gıyasettin Keyhüsrev'in iki oğlu (İzzeddin Keykavvus, Alaaddin Keykubat) bir kaleye hapsedilmiştir. Hacıp Zekeriya ikna gücünü kullanmış ve Kale kumandanını da ikna ederek kale kumandanı ile birlikte Uluborlu'da I.Gıyasettin Keyhüsrev'e yetişmiştir. I.Gıyasettin Keyhüsrev'in iki oğlunu da Uluborlu'ya getirmiştir. *(Uluborlu ovasında Senirkent'e bağlı Ayazmana'da bir türbe var adı Zekeriya Sultan. Horasan erenlerinden olduğu söyleniyor. Bütün Zekeriyaları incelediğimizde bu türbenin Uluborlu ile ilişkisi olan bu Hacıp Zekeriya olabileceğini düşünüyoruz. Ayrıca Faruk Sümer'in Oğuzlar kitabında Salurlardan gösterilen bir zattan bahsediliyor. XIII. Yüzyılda yaşamış Divriğili Muhammed bin Mustafa bin Zekeriyya bin Hoca Hasan"*

Zahireddin İli (Devamı)

Çünkü burası dip dedeleri Reyhan Danişmend'in ve Ebu Cafer Battal Gazi Ali'nin fethedip yaşadığı yerlerdir. Bu bölgede bu büyük cemaat haç yollarını açık tutmuşlar ve Memlûklü'lere bağlı olarak uzun yıllar yaşamışlar. Moğollar'ı ilk defa yenen Memlûklü'lere'dir ve özellikle burada bulunan savaşçı askerlerdir. Yavuz Sultan Selim Mısır'ı alıp Memlûklü'lere devletini ortadan kaldırıncaya Mısırda bulunan koruma askerleri kılıçtan geçirilmiştir. Halep bölgesinden Gazali Hayır Bey Yavuz Sultan Selim'in Mısır'a gönderdiği elçiyi öldürülmekten kurtarmış ve elçiye zeval olmaz demiştir. Bu durum Yavuz Sultan Selim'e söylenince Halep bölgesindeki peygamber sülalesinden ve çerkezlerden oluşan halk kılıçtan geçirilmekten kurtulmuştur. Yavuz Sultan Selim burada Cizre merkezli "Ceziret-ül Arap" isminde bir merkez oluşturmuştur. Bu merkezden Osmanlıya vergi ödemeye başlamışlardır. Halep bölgesindeki halka Yavuz Sultan Selim ve oğlu Kanuni Sultan Süleyman hep soğuk bakmış, buradaki halk da

Muzaffereddin Mahmut (Devamı)

Mısır'a giderek Memlûk sultanları katında büyük bir itibara sahip olmuştur. Bu zat fakih ve üç dilde şiir yazabiliyormuş. Faruk Sümer de bu bilgiyi İbn-i Tağrı Birdi'nin el Menhel us-sağî kitabının 385 a-b sayfasından almıştır. Araştırılması gereken şey; Divriğili Hoca Hasan, II. Muhammed'in oğlu Yusuf bahsinde anlatılan Hasan Kersi Hoca mı? Hoca Hasan'ın oğlu olarak gösterilen Zekeriyya, Hacıp Zekeriyya mı? Senirkent Ayazmanadaki Türbesi olan zat Hacıp Zekeriyya mı?)

Zahireddin İli (Devamı)

onlara güvenememiştir.
Kanuni Sultan
Süleyman'dan sonra
Osmanlı padişahı olanlar
(1550'lerden sonra) bu
halkın bir kısmını İç
Anadolu ve Marmara
bölgese yerleştirmişlerdir.
Anadolu'ya gelirken yine de
Peygamber sülalesinden
olanlar veya çerkez olanlar
bunu gizleyerek Türkmen
kimlikleri ile gemişlerdir.
Türkmen, Mendistan Türkü
anlamında Türkmend
sözünden gelmiştir.
Zahireddin İli'nin başında
bulunduğu cemaatin adı
İlbeyliler ismini almış ve
Zahireddin İli Bey bu
cemaatin 47 yıl başında
bulunmuştur.

Veysel Semih Danişmendoğlu bahsetmiyor ama tarih kitaplarında Yağıbasan'ın Cemalettin Gazi diye bir oğlunun daha olduğundan ve hatta babasının yerine kısa bir süre Sivas Beyi olduğundan bahsediliyor. Cemalettin Gazi Anadolu Selçuklular'a sığınmamıştır. Memlüklüler'in Moğollar'ı yendiği savaşta Birecik Beyi olan ve Bireciği korumak için etrafına hendek kazdırıp benzinle doldurtup ateşe veren bir zat var adı Cemalettin Bey. Acaba bu Cemalettin Bey Yağıbasan'ın oğlu Cemalettin Gazi mi? Araştırılması gerekir.

AYNÜDDEVLE'NİN ÇOCUKLARI

(Emir'i Istehsalar Alaaddin ve Imadu Emir-ül Müminin)

Zülkarneyn

Babasının yerine Malatya beyi oldu. Zülkarneyn 1162 de vefat etti.

Nasireddin Muhammed

Zülkarneyn'in yerine bey oldu. İçkiye düşküdü. Bir fahişe ile ilişkisinden dolayı halk baskı yaparak beylikten uzaklaştırdı(1170). Yerine kardeşi Fahrettin Kasım geçti. 4-5 yıl Anadolu'da gezdikten sonra II.Kılıçarslan'a sığındı. II.Kılıçarslan tarafından Ereğli valiliğine atandı. Daha sonra Malatya'ya giderek gizlice kaleye girip kardeşi Efrudin'i öldürdü ve tekrar Malatya Bey'i oldu. 1178'de II.Kılıçarslan Malatya'yı kesin olarak aldı ve Nasireddin Muhammed Hısn-ı Ziyad'a çekildi.

Fahrettin Kasım(Ebul Kasım)

1171 de Malatya Beyi oldu. Harput Artuklu Beyi Fahrettin Kara Arslan'ın kızı ile evlenirken cirit oyunu sırasında attan düşerek öldü. Fahrettin Kasım 1 yıl beylik yapmıştır. *Fahrettin Kasım'ın soyuna sonradan Hacı Kasımoğulları denildi (bkz. Cevdet Türkay'ın yazdığı Başbakanlık Araştırma Kitabı). Senirkent'li sünnetçiler Hacı kasım oğullarındandır. Deli Mollanın Hanımı Ayşe Ninem sünnetçilerdendir. Ağabeyim Mevlüt'ün eşi Uluğbeyli Kara Nebilerden Fatma hanımın dip Ninesi de sünnetçilerdendir.*

Efrudin

Fahrettin Kasım'a gelen gelini geri göndermediler ve Efrudin'le evlendirip Efrudin'i Malatya Beyi yaptılar. Ağabeyi Nasireddin Muhammed tekrar Malatya'ya gelip 1175'te Barsuma Papazlarının ve bazı arkadaşlarının yardımı ile kaleye girdi ve kardeşi Efrudin'i öldürüp tekrar Malatya Beyi oldu.

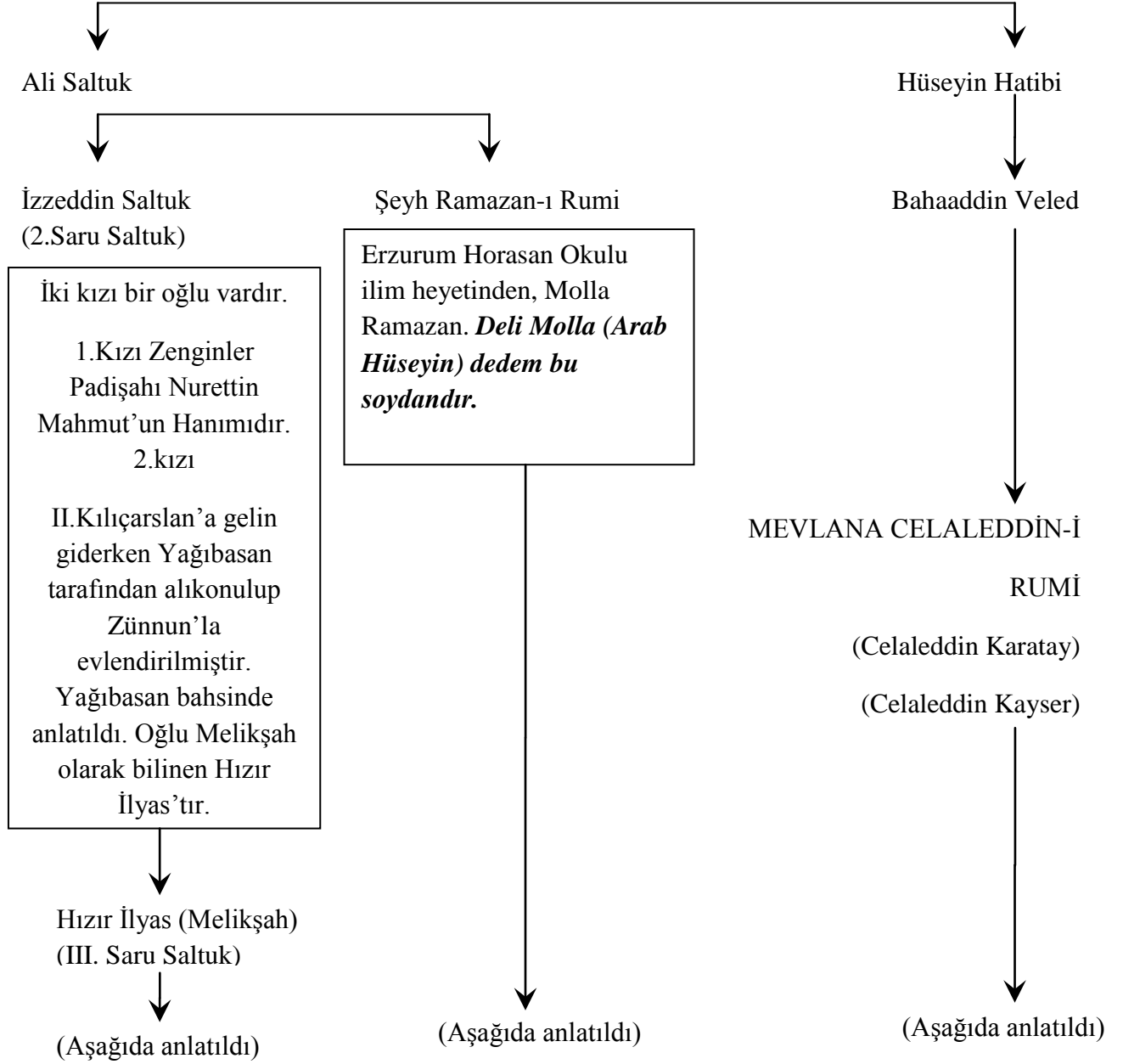
DANIŞMENDLİ AİLELERİNİN KURDUĞU BEYLİKLER

Beylikler dönemindeki Karesi Beyliği, Eratna Beyliği, Emiroğulları Beyliği v.s. Danişmendli ailelerin kurduğu beyliklerdir.

Alaaddin Er-Edna'nın Babası II.Muhammed DaniŐmendin torunlarından Kayseri beyi Seyyid Cafer Danişmend idi. Alaaddin Er-Edna Moğol komutanı Emir Çoban'ın oğlu Emir DemirtaŐ Noyan'a kız kardeŐini verdi. Önce Sivas'ta Moğol komutanlarının vekili oldu sonra bağımsızlığını ilan etti. Er-Edna Bey'in Gıyasettin Mehmet ve Cafer isminde iki oğlu vardı. Taht mücadelesi sonunda Gıyasettin Mehmet Eratna Beyi oldu. Kardeşi Cafer Kayseride bir tekke Şeyhi oldu. Seyyid Cafer'in yerine tekkenin Şeyhi olarak oğlu Halil geçti. Halil alim bir zattı ve tekke, Şeyh Halil Tekkesi adını aldı.

SALTUKLULAR

Ebul Kasım Saltuk Gazi(1.Saru Saltuk)

HIZIR İLYAS (MELİKŞAH)

(III.SARU SALTUK)

Hızır İlyas Saltuklu beyidir. Tarih kitaplarında Hızır İlyas hiç yazılmamıştır Melikşah olarak yazılmıştır. Rüknettin Süleymanşah zamanında Selçuklu veziri Ertokuş tarafından Saltuklu Beyliği'nin toprakları ellerinden alınmış ve Melikşah Konya'da esir alınmıştır. Erzurum halkı Konya önlerine gelmiş ve beyimizi bize verin Erzurum da sizin olsun diye günlerce beklemişlerdir. Daha sonra beylerini kurtarmışlardır. Beyleri Hızır İlyas'la birlikte Edirne'yi almışlar ve Edirne merkezli olarak balkanlara yayılmışlardır. Balkanlarda hem kiliselerde hem camilerde makamı olan ve Saru Saltuk efsanesine konu olan zat Hızır İlyas'tır. Daha sonra Saltuklular'ın bir kısmı Anadolu'ya geri dönmüştür.

Edirne'ye gitmeyenler de güney bölgelerine İlbeylilerin buldukları yerlere gitmişlerdir.

Anadolu'da Araplar ismindeki köylere baktığımızda Hızır İlyas Türbeleri olduğunu görüyoruz. Balkanlarda da göçerevli araplar diye bir cemaatten bahsediliyor. Bunlar Saltuklular olabilir diye düşünüyoruz. En azından Saltuklular'ın bir kolunun araplı veya araplar olduğu yolunda kuvvetli deliller var.

*Ayrıca şunu da belirtelim ki, Baladız'dan (Gümüşgün'den) rahmetli Albay Esat Erdoğan Isparta'da çalışırken araştırma yapmış, Isparta'da Türbesi olan Hızır Baba'nın Peygamber sülalesinden olduğunu ve İlavustaki (Yakaören'deki) Ellezevinin de Hızır Baba'nın torunu İlyas'tan soy aldığını bulmuştur. Fakat Esat Bey yazılı bir not bırakmamıştır. Dolayısı ile Peygamber sülalesinden olduğu bilinen Isparta'daki Hızır Baba ve onun torunu olarak bilinen İlavus'taki (Yakaören'deki) Ellezevi'nin de Saltuklu soyundan olduğunu düşünüyoruz. Çünkü Hızır ve İlyas isimleri bu soyu çağrıştırıyor. Bu konu da araştırılmalıdır. Eşim Şükriye ve kardeşim Musa'nın eşi Azime kardeşidir ve Isparta Baladız (Gümüşgün) köyünde yaşayan İnceler sülalesindedir. **Eşim Şükriye ve kardeşimin eşi Azime nin Babaanneleri ve dip nineleri** İlavustaki (Yakaören'deki) Ellezevindendir.*

ŞEYH RAMAZAN-İ RUMİ VE BİZİM KURBAKLAR SÜLALESİ

Şeyh Ramazan-i Rumi Saltuk Gazi'nin torunu, Ali Saltuk'un oğludur. II.Saru Saltuk olan İzzeddin Saltuk'un da kardeşidir. Bu ailelerin her gittiği yerde bir Horasan Okulu açtıklarını söylemiştik. İşte Erzurum Hasan Kalede de bir Horasan Okulu açılmıştır. Erzurum Horasan Okulu ilim heyetinden Şeyh Ramazan-i Rumi Hasan Kersi Hocanın yazdığı secereyi görüp onaylayanlardan birisi olarak gösteriliyor. Dip Dedemiz **Arap Hüseyin**'le ilişkilendirilmesi ise şu şekildedir. Sözlü olarak nesilden nesile bize gelen bilgi şöyledir. “**Arap Hüseyin'in sülalesi** Arabistan'dan İran Horasan'a gitmiş, İran Horasandan Anadolu'ya gelmiş, Anadolu'dan Suriye'ye gitmiş. Suriye'den önce Adana'ya sonra Isparta'ya gelmiştir. Soyu Ramazan Mustafa'dan gelir O'da Horasan'da Molla diye geçer. O'nun soyu da 12 İmamlar'a dayanır. “Ailemizde hep bir Ramazan ismi koymuşlar fakat Ramazan yerine hep Arap demişlerdir. Annem Deli Molla'ya Bin İramazan derlerdi oğlum derdi. Arap Hüseyin, Arap Ramazan isimleri Deli Molla'nın (Arap Hüseyin) Araplı obasından olabileceğini göstermektedir. Horasan'da Molla olan ve ismi Ramazan olan işte bu Şeyh Ramazan-i Rumi olabilir. Şeyh Ramazan-i Rumi'nin torunlarından bir kolun Saltuklular Beyliği ortadan kaldırılınca Suriye taraflarına gittiği anlaşılıyor. Bilindiği gibi buradaki Türkmenler kışları Suriye tarafında kışlayıp yazları Kayseri, Sivas, Antep, Adana taraflarındaki yaylalara çıkarlardı. Hatta bunlara Osmanlı devrinde Yaban Eri denirdi.

Herhalde Gaziantep'e yerleşenler de oldu ki Evliya Çelebi Antep'te Molla Ramazan Külliyesi olduğunu söylemiştir. Bu külliyenin yerine 1713'te Seyyid Ahmet Bin Şeyh Ramazan tarafından “Ramazaniye Medresesi” yaptırılmıştır.

Geçenlerde bir ölüm ilanı çok ilgimi çekti. Fethiye'nin Kumluova beldesinden bir ilan bu; aynen şöyle deniliyor. Araplar sülalesinin ileri gelenlerinden Ramazan, Mevlüt, Mustafa ve Ali Rıza Çetin'in babaları Ramazan çetin vefat etmiştir.” Babasının adı da oğlunun adı da Ramazan ve Araplar sülalesinden. Bu aile ile tanışmak ve varsa soyağaçlarını öğrenmek isterim. Ayrıca eğer sülalemizden birinin veya başkalarının elinde bu konuda yazılı bir kaynak varsa yardımlarını beklerim.

Araplı obası Beydilli'ye bağlıdır. Danişmendlilerden Şerefliye bağlıdır. Arap eskiden isim olarak veriliyordu. Bilindiği gibi Anadolu Selçuklu Sultanı Mesut kardeşi Arap'la taht mücadelesine girişmişti. WWW.TÜRKÖRESİ.COM. da verildiğine göre Türkmen taifesinden Arap Kethüda Cemaati Karye-i Meşhed'e gelmiş (Kayseri) 1674. Eğer Kethüdanın adı Arap'sa cemaatine Araplı denmesi normaldir. Ayrıca yazar Veysel Semih Danişmendoğlu Sivashlı Arapşah Oğullarından bahsetmektedir. Ayrıca zenci bir hanımla evlenmeden doğan çocukların bulunduğu cemaate de araplı denilebilir.

MEVLANA CELALEDDİN-İ RUMİ

Ebul Kasım Saltuk'un oğlu Hüseyin Hatibi'dir. Onun oğlu Bahaaddin Veled'dir. Bahaaddin Veled'in oğlu Mevlana Celaleddini Rumi'dir. Asıl adı Celaleddin Erzurumi'dir. Ertokuş tarafından Erzurum Anadolu Selçukluları adına alınınca Celaleddin Erzurumi 'de Konya'daki Karatay Sarayında esir tutulmuştur (1201-1204). O zamanki Anadolu Selçuklu Padişahı Rüknettın Süleymanşah'tır. Rüknettın Süleymanşah'ın ölümü üzerine 3 yaşındaki oğlunun padişah olması istenmiş Danişmendlıler de Rüknettın Süleymanşah'ın kardeşı ve daha önce padişah olan I.Gıyasettin Keyhüsrev'i Ege adalarından getirtmişler ve I.Gıyasettin Keyhüsrev ikinci kez padişah olmuştur. I.Gıyasettin Keyhüsrev Celaleddin Erzurumi'yi hapis yattığı Karatay sarayına bey yapmıştır (1204). Celelettin Erzurumi burada Celelettin Karatay adıyla ünlenmiştir. Hatta Abbasi halifesi Konya'yı ziyaret etmiş burada sema gösterisi düzenlenmiş ve Şeb-i Aruz sunulmuştur.

I.Gıyasettin Keyhüsrev'in II. saltanatından sonra oğlu I.İzzeddin Keykavus padişah olmuştur. Mevlana Kayseri valisi olmuş ve Celaleddin Kayser lakabı ile ünlenmiştir (1211). Ondan sonra kardeşı Alaaddin Keykubat padişah olmuştur. Alaaddin Keykubat zamanında Mevlana'yı saray pervanesi olarak görüyoruz (1221-1224). Sonra Taştane'ye esirlerin olduğu yere verilmiştir (1225). Alaaddin Keykubat zamanında bu sefer Mengüçük Beyliği Anadolu Selçuklularına bağlanmış ve beylerinin bir kısmı Karatay Sarayında esir tutulmuştur. Bu grubun içinde Danişmendlılerden Mengüçüklere sığınan Yusuf Danişmend ve oğlu Hasan Danişmend de vardır. Celaleddin Karatay onlara soyağacımızı yazın demiş ve yardım etmiştir.

Yusuf Danişmend ve Hasan Danişmend akrabalarından birisinin Karatay Sarayında olmasından çok mutlu olmuşlar ve orada rahat etmişlerdir. Soyağacı çıkarılırken de Mevlana'dan çok yardım görmüşlerdir. Saltuklu Beyliğinin diğer beyleri daha önceden güneye ve Edirne'ye gittiklerinden Saltuklu soyağacı sadece Mevlana'ya kadar yer almıştır. Alaaddin Keykubat bu esir sultanları içki sofrasına meze yapmış, canı istediğini öldürmüştür. Mevlana, Alaaddin Keykubat'ın yüreğini yumuşatmış başka arkadaşlarına da söyleterek bu esir beylerin hayatlarını kurtarmıştır. Halk bu esir sultanlara günde 80 koyun kurban ederken Alaaddin Keykubat'a 20 koyun kurban etmiş. Alaaddin Keykubat kıskançlıktan bir ara Mevlana'yı tekrar hapse attırmiştir. Alaaddin Keykubat'ı oğlu av eti ile zehirletip öldürmüş ve yerine padişah olmuştur. Bu padişahın ismi II.Gıyasettin Keyhüsrev'dir. Mevlana, Saadettin Köpekten sonra Naib olmuş (1240). II.Gıyasettin Keyhüsrev zamanında 1243 Köseadağ Savaşı yapılmış ve Anadolu Selçukluları yenilmiştir. Bundan sonra Moğol belası Anadolu'nun başına bir kabus gibi çökmüştür. 1246'da Vezir Müezzibettin ölünce Mevlana yerine vezir olmuştur. II.Gıyasettin Keyhüsrev de çok içki içermiş. Hem içkinin tesiri hem de Moğollar'a yenilmenin üzüntüsü ile genç yaşta ölmüştür. Ondan sonra taht kavgalarında Mevlana aracı olup kardeşleri barıştırmaya çalışmıştır. Moğollara karşı barışçı bir politikayı benimsemiş böylece Moğolların vereceği tahribatı önlemeye çalışmıştır. Anadolu Selçukluları iki kardeş arasında neredeyse bölünmüştür. Konya'da II.İzzeddin Keykavus Moğollara tam bağlı olmuş, Sivas'ta da ana ayrı baba bir kardeşi

IV.Rüknettın Kılıçarslan Moğollara yarı bağımlı birer beylik gibi kalmışlardır. Mevlana Konya'da vezirdir ve Moğol valisi Şemsi Tebrizi (Şemseddin İsfehani?) ile iyi ilişkiler kurmuştur. Şemsi Tebriziye rica edip Tebrize göndermiş ve küçük bir ordunun kurulması için Moğollardan izin alınmıştır. Bu orduyu Hacı Bektaşî Veli kurmuş ve Yeniçeri ismini vermiştir. Öbür taraftan yarı bağımsız olan Sivas kolu IV.Rüknettın Kılıçarslan'ın Veziri de Mengüçüklerden Muinettın Pervane'dir. Görüldüğü gibi Peygamber sülalesinden iki bey Mevlana Celaleddini Rumi ve Hacı Bektaşî Veli (birisi Saltuklulardan diğeri Mengüçüklerden) bu zor zamanlarda halkın en çok güvendiği kişiler olmuşlardır. Bir taraftan Moğolların yapacağı tahribatı azaltmaya çalışmışlar, diğeri taraftan da Moğollar sonrası için Anadolu'da bir gelecek hazırlamışlardır. Nitekim Hacı Bektaşî Veli'nin 1243'ten sonra kurduğu ve başında 10 yıl kaldığı Yeniçeri ordusu neredeyse 100 yıl sonra Osmanlı'nın kurulmasında başrol oynamıştır. Belki de bunun için "Hacı Bektaşî Veli olmasaydı Mevlana olmazdı "denmiştir. Yani belki de Osmanlı'yı Hacı Bektaşî Veli'nin kurduğu Yeniçeri ordusu kurmasaydı, Mevlana'nın ismini kimse duymazdı anlamına gelebilecek Osmanlı döneminde söylenmiş bir sözdür.

Mevlana Celaleddin-i Rumi 1256 yılında Kayseride vefat etmiş ve cenazesi Konya'ya getirilip şimdiki külliyesine gömülmüştür.

MENDGÜCÜKLER

Mendgüçük Hasan Gazi

İshak

Süleyman Şah
(Divriği Beyi)

Seyfettin Şahin Şah
(Şehinşah)

Baba İshak

Babailik isyanına katılmış
ve lideridir. Amasya'da
idam edilmiştir.

Davut Şah
(Kemah Beyi)

Fahrettin Behramşah
(II.Kılıçarslan'ın damadıdır.)

En tanınmış Mengüçük
Beyidir. Üç oğlu vardır.
Bunlar Müezzibeddin
Muhammed Muzaffereddin,
Selçuk Şah ve Davut
Şah'tır.

FAHRETTİN BEHRAMŞAH'IN ÇOCUKLARI

MÜEZZİBEDDİN MUHAMMED MUZAFFEREDDİN'İN ÇOCUKLARI

Kadı İzzeddin Siyavuş (Sine Aguş)	Fahrettin Aslandoğmuş	Muinettin Pervane	Nasreddin Behramşah
Konya Kadınhanında Moğollarla savaşta şehit olmuştur.	Yeniçeri ordusu kolordu komutanıdır. II.İzzeddin Keykavvus tarafından (beni desteklemeyip kardeşim IV.Rüknettın Kılıçarslan'ı destekledin diye) Konya'da şehit edilmiştir.	Sivas'ta Anadolu Selçuklu Sultanlığını ilan eden IV.Rüknettın Kılıçarslan'ın veziri olmuştur. IV.Rüknettın Kılıçarslan Konya'da da Anadolu Selçuklu sultanı olunca iki ay Hacı Bektaş-i Veli vezirlik yapmış ve eceli ile vefat etmiştir.Münettın Pervane yine vezir olmuş ve 10 yıl vezirlik yapmıştır. Bu devire Pervane Devri denmiştir. Moğollarla Anadolu Selçukluların ortak ordusunun Memlûklüler'e yenildiği savaşta komutandı. Bu yenilgi üzerine 105 müslüman komutanla birlikte Moğollar tarafından idam edilmiştir.	Mengüçükler Anadolu Selçuklu padişahı, Alaaddin Keykubat döneminde ilhak edilince Nasreddin Behramşah Akşehir'de göz hapsinde tutulmuştur. Alaaddin Keykubat vefat edince affa uğramıştır. Köseadağ Savaşı sırasında genç padişah II.Gıyasettin Keyhüsrev'le birlikte içki içmişler. Halep'ten Türkmen Ordusu ve Çukurova'dan Ermeni Ordusu gelmeden orduyu savaşa sokmuşlardır. Genç padişah II.Gıyasettin Keyhüsrev ve Nasrettin Behramşah içkili olarak nara atarak orduyu galeyana getirmişler, atlarına binip orduyu savaş alanına sürmüşlerdir. Hatta yaşlı vezir babası Müezzibettin "siz şimdiye kadar kitap gördünüz, inin atlarınızdan, siz savaştan ne anlarsınız" demesine rağmen sözünü dinletememiştir. Arkasından Köseadağ yenilgisi gelmiştir.Babailik isyanı da bu yüzden çıkmıştır. Padişah içki içip orduyu kırdırdı. Bu padişah ülkeyi iyi idare edemiyor denmiştir.Nasrettin Behramşah tekrar Akşehir'e gitmiş ve orada vefat etmiştir. Yazar Veysel Semih Danişmendoğlu Nasrettin Behramşah'ın Nasrettin Hoca olduğunu söylemektedir.

SELÇUK ŞAH'IN ÇOCUKLARI

Hacı Bektaş-i Veli
(Şemseddin Erzincani)

(Aşağıda anlatıldı)

Şerafettin Erzincani
(Mendeş)

Hacı Bektaş-i Velinin ikizi olduğundan Mendli eş anlamında Mendeş denmiştir. Erzincan'ı Moğolların tahribetmesini önlemiştir. Daha sonra Moğollara isyan etmiştir. Vezir Şemsi Tebrizi öldürülmeyeceğine dair söz verince Kemah Kalesine sığınmıştır. Fakat vezir Şemsi Tebrizi ordu komutanı olan Hacı Bektaş-i Veli'ye haber vermeden onu idam ettirmiştir. Hacı Bektaş-i Veli buna çok üzülmüş bir müddet külliyesine çekilip yalnız kalmıştır.

Bahaaddin
Erzincani

Kayseri Yeniçeri şubesinde dir. Ağabeyi Şerafettin Erzincani'nin intikamını almak için Vezir Şemsi Tebrizi'yi öldürmüş, başını Hacı Bektaş Külliyesi'ne gömmüştür. Moğollarca Tebriz'e götürülüp idam edilmiştir.

Tacettin
Erzincani

Hacı Bektaş-i Veli vezir olunca yerine yeniçeri ordusu başkomutanı olmuştur. II. İzzeddin Keykavvus tarafından (beni desteklemeyip kardeşim IV. Rüknettin Kılıçarşan'ı destekledin diye) Konya surlarında işkenceyle şehit edilmiştir.

HACI BEKTAŞ-İ VELİ (ŞEMSEDDİN ERZİNCAN-İ)

Erzincan'da doğmuştur. Erzurum Hasankale Horasan okulunda yetişmiştir. Mengüçüklerin Niksar Beyi olarak görev yapmıştır. Esas ismi Şemsettin Erzincani'dir. O zamanki lakabı Mübarizeddin'dir. Alaaddin Keykubat Mengüçükler'in topraklarını ellerinden alınca Akşehir'e yakın Karahöyük denilen yerde göz hapsinde tutulmuştur. Burası yörük ve Türkmenlerin yaylalara dağıldığı yerdir. Alaaddin Keykubat vefat edince serbest bırakılmıştır. Tekrar Niksar Beyi olarak atandığını görüyoruz. Danışmendliler, Saltuklular ve Mengüçükler Özbekistan'daki Taşkent'e izafeten Niksar'a Taşkent demişlerdir. Şemsettin Erzincani de buranın beyi olduğundan Taşbeg veya Begtaş denmiş ve Bektaş lakabını almıştır. Ayrıca daha önce anlatıldığı gibi babası Selçuk Şah, Bedir Sancağı Anadolu Selçukluların eline geçmesin diye, ortadan kaybolmuş ve bu sancağı Divriği Ulucami'den alıp Niksar'da saklamıştır. Dolayısı ile Selçuk Şah'a kaybolduğundan dolayı İbrahim-i Sani (kayıp İbrahim) lakabı takılmıştır. Hacı Bektaş-i Veli'ye de İbni İbrahim-i Sani denmiştir. Kayıtlara göre Kadıncık Ana Hacı Bektaş-i Veli'nin annesidir. Kayıtlarda Hacı Bektaş-i Veli'ye İbni Kaduncuk da denildiği görülmektedir (Veysel Semih Danişmendoğlu). Kadıncık Ana da bir seyyide'dir.

Babası Selçuk Şah Bedir Sancağını Hacı Bektaş-i Veli'ye teslim etmiştir, dolayısı ile Hacı Bektaş-i Veli sancaktar seyyiddir. 1240 yılında ordu komutanı olarak Diyarbakır'ı almıştır. 1243 Köseadağ Savaşında Hacı Bektaş-i Veli'nin başında olduğu Niksar ordusunun gelmesi de beklenmeden ordu savaşa sokulmuştur. Daha önce anlatıldığı gibi bu yanlışlıklar yüzünden büyük bir yenilgi alınmıştır.

Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin ve Hacı Bektaş'ın amcası Müezzibeddin Muhammed'in Moğollar nezdindeki girişimleri ile Anadolu Selçuklu'nun küçük bir ordu teşkil etmesine izin alınmıştır. Ordu kurma görevi Hacı Bektaş-i Veli'ye verilmiştir. Hacı Bektaş-i Veli 1243'ten sonra bir ordu kurmuş ve adına da "Yeniçeri" demiştir. Bilindiği gibi dip dedeleri Sultan İsmail (Dede Garkın, Dede Korkut) çerikars ordusunu kurmuştu. Hacı Bektaş-i Veli de ordusunu ve ordu teşkilatını kurarken Dede Korkut'u örnek almıştır. 10 yıl bu ordunun başında başkomutanlık yapmıştır. IV. Rüknettin Kılıçarslan Konya'da padişah olunca Hacı Bektaş-i Veli'yi vezir olarak atamıştır. Hacı Bektaş-i Veli vezir olunca yerine yeniçeri ordusunun başına ordu komutanı olarak küçük kardeşi Tacettin Erzincani'yi atamıştır.

Hacı Bektaş-i Veli 2 aylık vezirken hastalanmış ve eceli ile vefat etmiştir. Hacı Bektaş'taki kendi yaptırdığı külliye'nin bir odasına gömülmüştür. Şimdiki külliyesine gömülürken padişah IV. Rüknettin Kılıçarslan da gelmiş ve hazır bulunmuştur.

Hacı Bektaş-i Veli Bedir sancağını daha önceden Divriği'deki Ulucami'ye götürüp yerine koymuş ve bayraktarlık görevini Hasan Kersi Hoca'nın çocuklarına emanet etmiştir. Divriği Ulucami'deki Hünkar mahvili denilen yer ismi, Hacı Bektaş-i Veli'ye izafeten verilmiştir.

Daha önce de belirtildiği gibi Hacı Bektaş-i Veli Moğol işgali altındaki Anadolu'nun en zor devrinde yaşamıştır. Zamanının en güvenilir kişisi olmuştur. Mevlana ile birlikte hem

Moğolların tahribatını azaltmaya çalışmışlar hem de Anadolu'da Moğollar sonrası için bir gelecek hazırlamaya çalışmışlardır. Hacı Bektaş-i Veli'nin 1243'te kurduğu Yeniçeri ordusu halk arasında yaşatılmış ve ilerisi için bir umut olmuştur. Nitekim tam 100 yıl sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulması sırasında Yeniçeri ordusunun batı kolu başrol oynamıştır. Yeniçeri ordusu Şeyh Ede-Bali'nin çağrısı ile Osman Bey'in etrafında toplandığı zaman "Pirimiz Hacı Bektaş-i Veli" diyerek işe başlamıştır.

DİVRİĞİ NAKİB-ÜL EŞREF DEFTERLERİNDE KAYITLI DAHA SONRA YAŞAYAN MENGÜCÜK SOYLU BAZI SEYYİDLER

Yazar Veysel Semih Danişmendoğlu'nun Divriği de tutulan Nakib-ül Eşref Defterlerinden çıkardığı Mengücük soylu bazı seyyidler aşağıda verilmiştir:

Mengücük Hasan Gazi'nin torunlarından Seyyid **Hüsamettin Ahmet Şah** 1258'de sağ ve Nakib-ül Eşref Defterinde kayıtlıdır.

Hüsamettin Ahmet Şah'ın 150 yıl sonraki torunlarından Seyyid Tahmasp (Dalmaz) yaşamıştır..Seyyid Tahmasp' ın 3 oğlu olmuş ve bunların soyları yürümüştür. Bu 3 oğlunun isimleri Nebi, Piri ve Hıdır'dir. Bu zatlardan çıkan soylara Nebi Sultanlar, Piri Sultanlar ve Hıdır Abdal Sultanlar denmiştir.

1600 yıllarında yaşayan Divriğili seyyidlerden bazıları şunlardır;

Mir Seyyid, Ağuçan Mençek Seyyid, Abdulkerim Karayazıcı, Seyyid Hasan Paşa (Pir Sultan Abdal) , Garip Musa, Seyyid Kalender.

Sarıçiçek yaylasındaki Koca Haydar'ın kimliği Abdulkerim Karayazıcı'dır (1565) ve I.Tahmasp'tan itibaren soy kütüğü şöyledir; I.Tahmasp, Piri, Nas, II.Tahmasp, Han, Muhammed, Abdulkerim Karayazıcı.

Pir Sultan Abdal: Abdulkerim Karayazıcı'nın kardeşidir. İsmi Seyyid Hasan Paşa'dır. Daha öncede söylendiği gibi bu soya Piri Sultanlar denir. Seyyid Hasan Paşa Divriği-Arapgir orduları başkomutanıdır.1600 yy başlarında Estergon ve 7 kalenin alınması için Belgrad'a çağırılmış. İstanbul Yeniçeri ordusu ve Tatar ordusu (Gazi Giray'ın Ordusu) ve Seyyid Hasan Paşanın ordusunun Belgrad'a gelmeleri ve bu kaleleri almaları daha önceden planlanmıştır. Seyyid Hasan Paşadan sonra üç paşa daha vardır. Bunlar; Hızır Paşa, Tiryaki Hasan Paşa ve Kuyucu Murat Paşadır. Devşirme olan bu üç paşa Seyyid Paşaları kıskanıyorlarmış. Seyyid Hasan Paşaya bir tuzak kurmuşlar ve daha önceden kendi aralarında anlaşarak savaşa girmemişler ve Seyyid Hasan Paşanın Divriği ve Arapgir ordusunu yalnız bırakmışlardır. Savaşta ilk gün 7000 şehit verilmiş, sonra üzerine saldırılmıştır. Seyyid Hasan Paşa da dostu bildiği Tiryaki Hasan Paşaya sığınmıştır. Yanında 16 yaşında Abdülkerim Karayazıcı'nın oğlu, yeğeni de vardır. Tiryaki Hasan Paşa Seyyid Hasan Paşa ve yeğenini hapsedmiş. Hızır Paşa, Tiryaki Hasan Paşa ve Kuyucu Murat Paşa İstanbul Osmanlı Sultanına iftira dolu mektup yazmışlar, Sunullah adlı Şeyhülislam'dan hatır fetvası almışlar ve padişahdan idam kararı çıkartmışlardır. Daha sonra Seyyid Hasan Paşa ve yeğeni Tiryaki Hasan Paşa Konağında kemanın kirişi ile boyunları sıkıştırılıp idam edilmişlerdir. Sevenleri tarafından Seyyid Hasan Paşa ve yeğenin naaşları kaçırlılıp Sivas'a getirilmiş, Divriği içinde toprağa verilmiş. Daha sonra Seyyid Kuloğlu Hanında kalan yakınları naaşları gece yarısı samanların arasına saklayarak kaçırmışlardır. Seyyid Hasan Paşanın naaşı Divriği'ye bağlı Saman Deresi denen yerdeki Üçpınar Köyünde Seyyid Hasan Paşa mezarına gömülmüştür. Yeğenin naaşı Yıldızelinin Banaz Köyüne gömülmüştür.

Sonradan Hızır Paşa ve diğer paşaların Seyyid Hasan Paşaya tuzak kurdukları ortaya çıkmış, hakkında söylediklerinin hepsinin de iftira olduğu anlaşılmıştır.

Pir Sultan'a ait olan bütün türküleri ve deyişleri halk söylemiştir. Bazen Pir Sultan'ın ağzından bazen de kendi adlarına destanlar, deyişler yazmışlardır.

Osmanlı devrinde Divriği'de sadece Danişmend'li ve Mengüçük'lü seyyidler yaşamıştır. Saltuklu seyyidlerden kalanlar Erzurum taraflarında yaşamışlar ve Divriği'de tutulan Nakib-ül Eşref defterlerinde kayıtlı değillerdir.

Osmanlı'nın son döneminde Divriği'deki seyyidler, Osmanlı'nın baskılarına maruz kalmışlar ve Divriği'de kendilerini emniyette hissetmemişlerdir. O yüzden ikisi Danişmend'li, ikisi Mengücek'li olmak üzere 4 seyyid ailesi 1638 de Elazığ'ın Sun Köyüne göçüp gitmişlerdir. Elazığ'ın Sun köyüne göç eden bu seyyid ailelerinin aile reislerinin adları şöyledir:

Danişmendli Seyyidlerden:

-Koca Seyyid (Seyyid Şerif Çelebi)

-Köse Seyyid (Seyyid Seydi)

Mengüçüklü Seyyidlerden:

-Mir Seyyid (Seyyid mansur)

-Mençek Seyyid (Ağuçen Mençek, Seyyid Mahmut)

HORASAN ERENLERİ ETRAFINDA OLUŞAN BOYLAR

Horasan Erenleri ve Çerkez esaslı boylar şunlardır: Beydilli, Bayat, Gündüzlü Afşarı, Köpekli Afşarı, Karkın, Kızık Kızıllar veya Kızıl Kocalılar v.s.

Çerkez daha önceden açıkladığımız gibi Dede Korkut'un kurduğu ordunun adından yani Çeri-kars'tan gelmiştir. Öz be öz Türk'tür. Son yıllarda ayrı bir ırk gibi gösterilmeye çalışılmıştır. (Veysel Semih Danişmendoğlu)

Karkın ve kızıl zaten Dede Korkut'un lakaplarıdır.

Senirkent ovasında Karkınların yaşadığı da bilinmektedir. Senirkent Yassiörende Karkın Dede Türbesi vardır. Said Demirdalın Uluborlu Tarihi kitabında Veli Babanın dip dedesi Ali El Gazi'nin (Uzun Erin) bir şiirinde Yassiören Köyündeki Hüseyin Karkını ve Gencali Köyündeki Koyun Gözü Ali Baba'nın Hacı Bektaş Veli'nin çağdaşı olduklarından bahsedildiğini söylemektedir. Hüseyin Karkını'nın 45 dönümlük bir arazisi ve Tekkesi olduğu değişik tarih kitaplarında vardır. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan SEMPK-2 sempozyumunda Hamza AKSÜT Şeyh İbrahim Ocağı konusunda bir bildiri sunmuştur. Bu bildiride anlatıldığına göre Karkın Dede isminde bir ermiş zat varmış. Karkın Dedenin dört Halifesi varmış. Bunlar: Aslan Baba, Dirge Baba, Seydi Ali ve İbrahim Hacı imiş. Aslan Baba Aslana binmiş gelmiş, Dirge Baba Kurda binmiş gelmiş, Seydi Ali yılan binmiş gelmiş, İbrahim Hacı da öküz binmiş gelmiş. Hamza AKSÜT'ün belirttiğine göre Şeyh İbrahim Ocağı işte bu İbrahim Hacı'nın ocağı imiş ve bu kült Mardin, Nusaydin taraflarından yayılmış. Öküz binmek bir marifet olmadığına göre bu konuda bizim görüşümüz Karkın Dede ve Halifeleri dericilik iş kolu ile uğraşan kişiler olmalı. Halifelerden birisi Aslan yakalayıp aslan derisi getiren, diğeri Kurt derisi getiren, bir diğeri yılan yakalayıp yılan derisi getiren, en sonuncusu da büyük baş hayvan yetiştirip dergaha öküz derisi tedarik eden olmalıdır.

Anlaşıldığı üzere burada bahsedilen Dede Garkın ilk Dede Garkın olan Sultan İsmail değildir ve sonradan Mardin taraflarında ortaya çıkmıştır. Belki de Sultan İsmail'in soyundan gelmiş olabilir.

SON BİRKAÇ SÖZ

Mustafa Kemal Atatürk de Kızıl Kocalılardandır. (Sonradan Kocacık da denmiştir.)

Atatürk de aynen Dede Korkut gibi, Mevlana gibi, Hacı Bektaş-i Veli gibi zor zamanlarda yetişmiş ve onlar gibi bir ordu kurmuştur. Daha sonra ülkeyi kurtarmış ve çağımıza uygun Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuştur. Zor zamanlarda yetişen bu insanlar bir kenara çekilmemiş elini taşın altına koymuştur. Bunun için haklı olarak halkın sevgisini, saygısını kazanmışlardır. Halk bu tip insanları öyle sevmiş ki haklarında bir sürü efsane uydurmuştur. Her zaman her şekilde bu insanların yardımcı olacağına inanmışlardır. Bir kadın çocuğunu kaybetmiş, kucağına

bir taş almış ve “Kırşehirde Hacı Bektaş, Konyada Ulu Mevlana Mevlam bu taşa bir can ver” diye Allah’a yalvarmıştır.

Senirkent Uluğbey kasabasında Tekkesi olan Veli Baba Sultan Menakıpnamesini okuyordum (Bedri Noyan’ın yeni Türkçeye çevirdiği). Aynen şöyle yazıyordu: 40 derviş Veli Babayı ziyarete gelmiş. Veli Baba da makamına geçmiş. Aralarından Küçük Şeyh (Menakıpnamenin bir tarafında sonradan yazıldığı anlaşılan bir notta Küçük Şeyhin İlavus (Yakaören) deki Aslan Baba olduğu yazılıdır.) Veli Babaya bir sürü soru sorar, o da cevaplarını verir. En sonunda Küçük Şeyh derki “Ya Evladı Resul senin gazan yoktur biz sana nasıl inanalım”. Bundan şunu anlıyoruz; o devirlerde harp gazisi olmayan Tekke Şeyhi de olamıyormuş. Şu soru akla gelebilir. Şimdiki zamanda gösterildiği gibi sadece kitaplara kapanıp Mesneviyi yazmış bir Mevlana ve sadece tarikat kurmuş bir Hacı Bektaş Veli gaziliğin bu kadar önemli olduğu eski devirlerde nasıl halkın sevgisini kazanıp şöhret olmuş? Buradan yola çıkarak Veysel Semih Danişmendoğlunun ortaya çıkardığı ve taa 1200 lerden itibaren Yusuf Danişmend ve oğlu Hasan Kersi Hocanın anlattığı Mevlana ve Hacı Bektaş Veli dâhil Horasan Erenlerinin hayat hikâyeleri doğrudur diye düşünüyoruz.

Ayrıca Veysel Semih Danişmendoğlunun ortaya çıkardığı Horasan Erenlerinin soy kütüğünü okumadan önce Pir Sultan Abdal’ın ağzından söylenen aşağıdaki dörtlüğü anlamıyordum. Türkiye’de belki hiç kimse anlamıyordu.

“Pir Sultan Abdalım derdim demande

İsmim Koca Haydar aslım Yemende

Garip başa bir hal gelirse zamanda

Açılın kapılar Şaha gidelim” .

Bu dörtlükteki “Aslım Yemende” denmesi, Horasan Erenlerinin aslının Yemen’den geldiğini veren Veysel Semih Danişmendoğlunun Horasan Erenlerinin soy kütüğünden öğreniyoruz. Daha önce bu soy kütüğünü bilmediğimiz için bu dörtlük bize anlaşılmas geliyordu. Şunu da belirtmek gerekir ki bu dörtlükte geçen Koca Haydar Abdülkerim Karayazıcıdır ve bizim Pir Sultan Abdal dediğimiz Seyyid Hasan Paşa’nın ağabeyidir. Bu sülalenin hepsine Piri Sultanlar dediği için o da bir Pir Sultandır. Dolayısı ile bu dörtlük Pir Sultan Abdal diye bildiğimiz Seyyid Hasan Paşa’nın ağabeyi Abdülkerim Karayazıcı’nın ağzından yazılmıştır.

Yukarda genel olarak Horasan Erenlerinin soy kütüğünü, kısaca kimler olduklarını, nerede yaşadıklarını ve yaptıkları işleri anlattık. Bu anlatılanlardan yararlanılarak bu ailelerle bağı olan herkez kendine bir soy ağacı yapabilir. Aşağıda ben de kendimize bir soyağacı çıkardım:

KURBAKLARIN SOYAĞACI

HZ. İBRAHİM

HZ. İSMAİL

ŞEYH ADNAN

ŞEYH MAAD

ŞEYH NİZAR

ŞEYH MUZER

ŞEYH İLYAS

ŞEYH MÜDRİKE

ŞEYH HUZEYME

ŞEYH KENANE

ŞEYH NİZAR

ŞEYH MALİK

ŞEYH FUHR

ŞEYH GALİP

ŞEYH LUVEY

ŞEYH KAAB

ŞEYH MERRE

ŞEYH KÜLAB

ŞEYH GUSEY

ŞEYH ABDÜLMENAF

ŞEYH HAŞİM

ŞEYH ABDÜLMUTTALİP

